BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ, BİRLEŞİN !

savaş yolu

7

HAFTALIK GAZETE

5 ŞUBAT 1979

YIL:1 FİYATI:10 TL.

SON DAKİKA

Abdi İpekçi' ye sıkılan kurşun, demokrasiye yönelik bir provokasyondur.

savaş yolu

bu hafta

Trabzon'a dikkat!..

Trabzon yeni bir Maraş haline getirilmek isteniyor

• Sayfa:4

Ege Ekici Tütün Piyasası açılıyor

Söz üretici köylünün

• Sayfa:8-9

DİSK'in parti girişimi

• Sayfa:6

KİTLE ÇALIŞMASI

• Sayfa:12

28-29 OCAK 1921'i UNUTMA!

"Her yıl, 28 Ocak'ı 29'a bağlayan gece
Trabzon'dan denize açılanlar var.
Çelenk, çiçek götürürler.
Mustafa Suphi ve yoldaşlarının başlattığı savaşı sürdüreceklerine ant içerler.
Ellerindeki çiçekleri denize atarlar..."

HEM İÇERDEN, HEM DIŞARDAN

BECERİLİR (!) BU İŞLER

4 büyük emperyalistin uzmanlarının, Türkiye olmadan Türkiye konusunda yaptıkları toplantının sonucu hafta içinde aydınlığa çıktı. Dört büyükler, Türkiye'ye «yardım»ı bir komisyona havale ettiler. Sözün kısası OECD tarafından oluşturulacak komisyon Türkiye ekonomisini denetleyecek ve vereceği direktiflere uygunluğu ölçüsünde kredi açacak. Işin askersel yanı; emperyalizmin askersel bağımlılık istemleri cabası. Türkiye'deki ABD ve NATO üsleri yeni yeni kırım silahları ile doldurulacak. Anadolu toprakları emperyalizmin «atom deposu» durumunu daha da bir pekiştirecek.

Haftanın bir özelliği de tarım ürünlerimize rehin koyulması olayının ortaya çıkışı. Gelecek üç yılın tarım ürünleri rehin edilerek Amerikan Wells Fargo Bankası'ndan 125 milyon dolar kredi alınacak. Wells Fargo vereceği krediye karşılık tarım ürünlerimizi dilediği gibi kullanabilecek..

Bonn toplantısından Türkiye ekonomisinin bir komisyon tarafından denetlenmesi kararı çıkarken, tarım ürünlerimizin 125 milyon dolar krediye rehin edilmesi Osmanlı döneminin ünlü **Düyun-u Umumiye**'sinin yeniden uygulanmaya başladığını ortaya çıkardı.

GENİŞ TABANLI-SİVRİ TABANLI

Emperyalizm Türkiye konusundaki pazarlığını Düyun-u Umumiye ile sonuca bağlarken, parlamento ve hükümet de ilginç bir hafta yaşadı. Yeni İçişleri Bakanı Güneş, Meclis Bütçe Komisyonunda İçişleri Bakanlığı Bütçesinin görüşülmesi sırasında ilk kez «anarşi» konusunda konuştu. Köklü tedbirlerden sözetti. «Anarşinin kaynağının kurutulması için emniyet örgütünün yeniden organize edilmesi» gerektiğini söyledi. Önceki hükümet dönemlerinde önlenebilecek boyutta olan anarşinin, bugün daha değişik ve köklü girişimlerle sona erdirilebileceğini söyledi. Sağcı basın Bakan'ın bu konuşmasını **«Ders verdi»** türünden alaylı başlıklarla geçiştirdi.

Bu arada Komisyon'da çıkan kavgalarda, AP ve CHP'li bazı parlamenterler birbirine girerken, AP'li bazı parlamenterlerin dengeli bir dil kullandığı gözlendi. **Sebati Ataman** ve **İskender Cenap Ege** komisyondaki kavgaları «ayıp» davranışlar olarak nitelediler. Bu tavır **«Geniş tabanlı, sivri tavanlı»** hükümet olanağı üzerinde çalışanları umutlandırdı.

METİN TOKER

«Geniş Tabanlı Sivri Tavanlı» hükümet konusunda umutlu olanlar hafta içinde epey çoktu. **«Ulusal Damat»** Metin Toker, CHP kulisinde CHP'li parlamenterleri göstererek, bu hükümetin **«tabanını büyük ölçüde burada gördükleriniz oluşturacak»** diyordu. **Toker**, 300 kişilik bir çoğunluk sağlayacağını söylediği hükümetin tabanının bir kısmını da AP kulislerini göstererek, buradaki parlamenterlerin tamamlayacağını söylüyordu.

Geniş tabanı oluşturulmuş varsayılan bu hükümetin tavanının ne olacağı henüz kesin belli değil. Ama Toker gibi antikomünistlerin bu işe soyunduğunu görenler, «tavan»ın işçi sınıfı ve emekçi halka doğru sivriltileceğini yadsımıyorlar.

İSTİFA GİBİ BİR ŞEY...

«Etti, edecek» derken, Adalet Bakanı **Mehmet Can** hafta içinde istifaya benzer birşey yaptı. **Can**, sabah istifa ettiğini açıkladı. Ecevit kabul etmedi. Başbakan **«Hükümet içinde yeni bir huzursuzluğa olanak tanımayacağını»** söyledi. CHP Ortak Grubunda Can'la ilgili güvenoyu oylamasını CHP Grup Yönetimi gündemden çıkardı. Adalet Bakanı Mehmet Can'ın istifa edip etmemesi de bu **«demokratik»** yolla şimdilik tartışma alanı dışına çıkarıldı.

BU NE UYUM BEYLER...

Demirel, hafta içindeki basın toplantısında **«Memleketi satıyorlar»** diye CHP ağırlıklı hükümeti suçlarken, Meclis'te CHP ve AP'li parlamenterler çeşitli konularda büyük bir uyum içinde çalışarak bazı yasaları çıkarıyorlardı.

Örneğin, parlamenterlerin maaşlarına zam yapılması büyük bir uyum içinde kabul edildi.

Seçim Yasasındaki değişiklikler de gürültüsüz patırtısız onaylandı. Parlamentoda üyesi bulunmayan bir partinin seçimlere katılabilmesi için 15 ilde örgütlü olması koşulu, 20 ile çıkarıldı. Böylece, sosyalist partilerin seçimlere katılması daha da bir zorlaştırılıyordu.

EKRANLARDAN "LOTARYACILIK" KALKIYOR...

Demirel, TRT yetkilileri ve yöneticileri hakkında dava açılması için savcılığa başvururken, TRT Yönetim Kurulu hafta içindeki toplantısında reklamlar konusunda olumlu değişiklikler yaptı. Bundan böyle, **«Lotaryacılıkla satış yapan»** gazetelerin bu konudaki reklamları TV ekranlarında görülmeyecek..

Daha önce TRT Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanan yönetmelik tasarısında **«Kupon, kapak, etiket toplanması ve biriktirilmesi teşvik edilemez. İkramiye olarak maddi ve manevi değerlerin verileceği veya ürün içinde fazladan ürünün çıkacağı vaadinde bulunulamaz»** deniliyor ve basına bu konuda ayrıcalık tanınıyordu.

TRT Genel Yönetim Kurulu hafta içindeki toplantısında **«basının bu ayrıcalığına»** son verdi. Artık, ekranlarımızda **«Köşeyi döndüren, «Kat sahibi, otomobil sahibi yapan»** burjuva basınının lotaryacılığını dinlemek zorunda kalmayacağız.

SIKIYÖNETİM UYGULAMALARI

Geçtiğimiz hafta içinde hemen tüm «sol» ve ilerici yayın organlarının yayınlanması, basılması ve dağıtılması Sıkıyönetim Komutanlıklarınca yasaklandı. Faşist propagandayı yürüten yayınlar ise serbestçe basılıp dağıtılıyor. Bunlardan sadece birinin, faşist propogandayı günlük olarak yapan Hergün'ün Yazıişleri Müdürü ve bir yazarı tutuklandı. Bu tutuklamada ise Sıkıyönetim Eşgüdüm Başkanı'na açık hakaret vardı.

Yayın organları üzerinde sürdürülen susturma kampanyasının yanısıra, sıkıyönetim ilanından çok önce İstanbul'da Merter'de faşistlerin işlediği bir cinayeti protesto ederken gözaltına alınan, ancak hepsi serbest bırakılan 118 gençle ilgili dava Sıkıyönetim Mahkemesine devredildi.

118 genç ile ilgili hafta içinde yapılan duruşmada, mahkeme heyeti, savcının isteği üzerine protesto eylemini, «sıkıyönetimi gerektiren hal» olarak değerlendirdi ve dosyanın İstanbul Sıkıyönetim Askeri Mahkemesine gönderilmesi için Cumhuriyet Savcılığına geri verilmesi kararını aldı.

Bu karar hukukçular arasında tartışmaya yolaçtı. Tartışılan, 12 Mart sıkıyönetim döneminde 1402 sayılı Sıkıyönetim Yasasında yapılan değişikliğin yorumu konusuydu. Bu değişiklik öyle yorumlara açıktı ki, çevre kirlenmesi ile ilgili bir dava da sıkıyönetime devredilebilirdi.

Her türlü yoruma açık bu durum karşısında uygulayıcıların, ilan edilen sıkıyönetimin amacı çerçevesinde davranmaları gerektiğiydi. Hükümet sıkıyönetim ilan gerekçesini «şiddet eylemlerini önlemek» olarak tanımlamıştı. «Faşist cinayetleri protesto edenleri kovuşturmak ve yargılamak olarak» değil.

YASAK MI, İZNE Mİ BAĞLI?

İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı tüm derneklerin genel üye, seminer ve eğitim toplantılarını izne bağladı ama uygulamada farklı tutumlar bu hafta da ortaya çıktı.

İlerici Kadınlar Derneği Şişli Şubesi genel üye toplantısı yapabilmek amacıyla Şişli Emniyet Amirliği aracılığıyla İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığına izin için başvurdu. 15 gün önceden yapılan başvuruya toplantının yapılacağı belirtilen tarihe kadar bir cevap gelmedi. İKD Şişli Şubesi yöneticileri Şişli Emniyet Amirliğine giderek, gerekli iznin verilip verilmediğini sordular. Şişli Emniyet Amirliği, Sıkıyönetim Komutanlığından henüz bir cevap gelmediğini belirttiler. Sıkıyönetim Komutanlığına telefonla soruldu. Henüz bir cevap yoktu.

Şişli Emniyet Amirliği yetkilileri, izin başvurusuna bir cevap gelmediği için toplantının yapılamayacağını belirttiler. Bunu yazılı olarak da İKD yöneticilerine verdiler. Bunun üzerine İKD Şişli Şubesi yöneticileri genel üye toplantısını iptal etmek zorunda kaldılar.

Bu uygulama, bu tür toplantıların izne mi bağlı yoksa yasak mı sorusunu yeniden akla getirdi..

İKİ GAZETE BAYİİ TUTUKLANDI

İstanbul'da Aksaray'daki iki gazete satıcısına baskın yapan emniyet görevlileri, **«Yasaklanmış yayın»** bulunduğu gerekçesiyle iki satıcıyı gözaltına aldılar. Oysa bayiler Sıkıyönetim Komutanlığı tarafından satışı yasaklanan gazete ve dergileri iade etmek üzere paket etmişler ve tezgâh altına atmışlardı. Satış yapmıyorlardı. Aksaray Emniyet Müdürlüğü'ne götürülen gazete satıcıları **Bekir Mız-**

ÖNEMLİ DUYURU

SAVAŞ YOLU'nun 7.sayısı okurların eline, önemli bir gecikme ile ulaşıyor. Bu gecikmenin nedeni, bilindiği gibi, İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı'nın yasaklama kararıdır.

Ancak bu kararı, İstanbul ile sınırlı kalan bir olay gibi düşünmemek gerek. Yasaklama kararını izleyen günler, bu kararla, sesimizin nasıl bastırılmak, çevremizin nasıl kuşatılmak istendiğini de gösterdi.

Önce tüm teknik işleri İstanbul dışına taşımak gerekti. Dönemin koşulları bu olanakları, hemen her yerde inanılmayacak ölçüde kısıtlamıştı. Bu arada, SAVAŞ YOLU gibi 40 bin basan bir yayın için çok önemli bir başka sorun; dağıtım sorunu ortaya çıktı. Dağıtım örgütü, yasaklar ve baskılar karşısında, gazetimizin dağıtımını tüm Türkiye'de bıraktı.

SAVAŞ YOLU, savaşı bırakmadı. Bunu aklından bile geçirmedi, ama bütün bu engellerin yenilmesi için zaman gerekti. SAVAŞ YOLU, bu engelleri birbir yendi.ve ancak böylelikle 7. sayımızı sıkıyönetim yasaklamaları dışında kalan bölgelerdeki okurlarımıza uluştırabilme olanağı doğdu.

Ne ki, bu süre içinde, 29 Ocak günü okurlarının elinde olması planlanan gazetenin içeriğine dokunulamadı. Teknik zorluklar bu değişikliği önledi.

SAVAŞ YOLU önümüzdeki günlerde de çeşitli güçlük ve baskılarla karşılaşabilir. Ama demokrasi savaşımını,tüm yasal ve demokratik haklarını kullanarak sürdürmekte kesin olarak kararlıdır.

Saygılarımızla.

savaş yolu

rak ve Erkan Sarı daha sonra Emniyet Birinci Şubeye, oradan da Sıkıyönetim Komutanlığına gönderildiler. İki gazete bayii tutuklanarak Selimiye'de cezaevine konuldular.

ODTÜ'DE KİTAP SERGİSİ KALDIRILDI

Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nde açılan kitap sergisi hafta içinde Ankara'dan gelen jandarma birlikleri tarafından kaldırıldı. Çeşitli kitapların satıldığı serginin kaldırılmasına itiraz eden 4 genç gözaltına alındı. Bu arada jandarmalar, öğrencilerin üzerine yürüdü, kimilerini dipçiklediler. Öğrenciler toplu halde bu uygulamayı protesto ettiler.

ODTÜ'ye gelen jandarmalar aralarında Savaş Yolu'nun da bulunduğu çok sayıda yayın ve kitaba da el koydular.

MAOCULAR OLMADAN OLUR MU?

Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde üzerinde Savaş Yolu bulunan bir öğrenci gözaltına alındı. Fakülte Dekanlığı da öğrenciyi bir hafta okuldan uzaklaştırma cezası verdi. İşin ilginç yanı aynı fakülte dekanlığı, üzerinde 7 tabanca ile yakalanan bir faşiste de bir hafta okuldan uzaklaştırma cezası vermesiydi. Cezayı veren Dekan Profesör Dr. Celal Sungur'un önümüzdeki seçimlerde CHP'den aday olacağını da gözönünde tutanlar, bu «denge politikası»na «pes» dediler.

Savaş Yolu'na; Savaş Yolu okuyanlara karşı saldırıda maocular da üstlerine düşeni eksik etmediler.

Fen İşleri Müdürlüğü önünde Savaş Yolu ve Devrimci Yol gazeteleri satılıyordu. Maocular Savaş Yolu satanlara saldırmak istedi. Ama gereken yanıtı alınca, silah çektiler ve ateş açtılar. Açılan ateş sonucu «Devrimci Yol» gazetesi okuyan bir genç vuruldu.

ZONGULDAK VE YÖRESİNDE TUZAKLAR

Hafta içinde Karadeniz Ereğli İGD ve ÜGD Şubeleri kapatıldı. İGD Şube Başkanı Hüseyin Taşkıran tutuklandı. İGD'nin kapatılmasına duyulan sert tepki üzerine faşistler de ÜGD'nin kapatılmasını öne sürerek kent içinde gösterilere ve saldırılara giriştiler. Faşist çeteler kent içinde «Komünistlere ölüm», «Katil Ecevit» diye bağırarak dolaştılar. Zonguldak'ta yayınlanmakta olan Uyanış Gazetesi'nin Ereğli bürosuna saldırdılar.

Aynı saatlerde, Zonguldak'ta da olaylar çıktı. Uzun süredir ZDMMA'ya gelmeyen faşistler o gün okula polis koruyuculuğunda geldiler. Polislerden cesaret alarak ilerici öğrencilere saldırdılar. İGD Zonguldak Şube Saymanı Oktay Sağtekin 3. kat penceresinden sokağa atıldı ve ağır yaralandı. İlerici öğrencilere MP-5 denilen silahlarla ateş açıldı.

Polisler kentte faşistlerle birlikte ilerici avına çıktı. Bir otobüse doldurdukları ilericileri gözaltına aldılar.

Bu arada sürekli aranan ve önlem alması istenen vali «Toplantıda olduğunu», «kimseyle görüşmeyeceğini» söylüyordu. Zonguldak valisinin olaylar çıktığında hep aynı tutumu sürdürdüğü gözlerden kaçmıyordu.

Öte yandan Karabük ÜGD binasında bir faşist katil yakalandı. İlhami Yılmaz adındaki katilin yakalanması üzerine ÜGD Karabük Şubesi de bir ay kapatıldı. Yöneticileri hakkında soruşturma açıldığı belirtildi.

Son olaylar işçilerin yoğun olduğu, ilerici bir geleneğe sahip Zonguldak ve yöresinde faşistlerin yeni provokasyon ve saldırılar peşinde olduğunu gözler önüne koydu.

12 YAŞINDA ÇOCUK KOMÜNİZM PROPAGANDASI YAPTI

Birleşmiş Milletler tarafından 1979 yılının Uluslararası Çocuk Yılı ilan edilmesi üzerine, Liseli Gençlik Dergisi, çocuklarla bir rö-

portaj yaptı. Liseli Gençlik Dergisi'nin sorularını yanıtlayan 12 yaşındaki Faruk Asiltürk ve derginin yazıişleri sorumlusu hakkında «Komünizm propogandası yaptıkları» gerekçesiyle TCK'nın 142'nci maddesinden dava açıldı.

Faruk Asiltürk'ün hakkında komünizm propogandası yaptığı için dava açılmasına neden olan sözleri şöyleydi:

«Biz de sömürünün olmadığı bir ülkede özgürce yaşamak istiyoruz.

Sömürünün olmadığı bir ülkede hem de özgürce yaşamak istersin öylemi?.. Vay komünist..

DEMOKRASİ İÇİN — yorum

İSTANBUL Sıkıyönetim Komutanlığının bir bildirisi ile, aralarında **Savaş Yolu** ve Ürün'ün de bulunduğu 14 yayın İstanbul il sınırları içinde tümüyle yasaklandı. Anadolu'nun çeşitli bölgelerinden gelen haberler, böyle bir yasaklama kararının bulunmadığı illerde de ierici, devrimci yayınlar üzerinde her yönden baskıların yoğunlaşmış ve yoğunlaşmakta olduğunu gösteriyor.

26 ARALIK'ta ilan edilen sıkıyönetimin gerekçesi, terörü önlemek ve bizzat Başbakan Ecevit'in açıklamasıyla **«demokratik hak ve özgürlükleri korumak»**tı. **Savaş Yolu** haftalık gazetesinin temel özelliği nedir sorusu sorulsa, buna verilecek cevap, yine, **«demokratik hak ve özgürlüklerin sonuna kadar ve kararlılıkla savunulması»**dır. Bir çelişki mi? Ülkedeki sınıfsal güç dengesini bilenler ve sınıf pusulası kullananlar için ortada hiç bir çelişki yoktur.

İSTANBUL Sıkıyönetim Komutanlığının yasaklama bildirisi, yasaklanan yayınlar hakkında bölücülük ve benzeri yargıları taşımaktadır. Gazetemizi izlemiş olanlar şu gerçeği açıkça bilirler. **Savaş Yolu** bir tek bölücülük yapmıştır: halkımızı bir avuç faşist katil çetesinden ve bir avuç kan emici yabancı güdümlü sömürücüden ayırma bölücülüğü. Eğer bu, yasalara göre; eğer bu, Anayasaya göre; eğer bu, kamu vicdanına göre suçsa, **Savaş Yolu** suçludur. Eğer bunlar suç değilse, **Savaş Yolu** onurlu bir görevi sürdürmüştür, tüm olanakları kullanarak sürdürecektir.

ÖTE YANDAN, Savaş Yolu'nun ilk sayısından bu sayısına kadar, döne döne vurguladığı demokrasi güçlerinin, ulusal güçlerin birliği, Ulusal Demokratik Cephenin zorunluluğu olmuştur. Bu Cephe Türkiye yurtseverlerinin, ilericilerinin, demokratlarının cephesidir. Bu cephe emperyalist sömürüye ve faşizme karşı cephedir. Türkiye'nin ve Türkiye halkının geleceği, mutluluğu, kurtuluşu ulusal demokratik güçlerin bu cephesinde, bu birliğindedir. Çünkü faşizm ve emperyalizm tüm halkların olduğu gibi halkımızın da ilk ve baş düşmanıdır.

TÜRKİYE'de demokrasi savaşımı veriliyor. Yıllardır süren bir savaşım bu. Demokrasi savaşımının başını işçi sınıfı çekiyor. Bu öncülük giderek pekişiyor. Çünkü demokrasinin de en tutarlı savunucusu işçi sınıfıdır.

GELİŞEN olaylar, sosyal demokrasinin demokrasi anlayışını iyice ortaya serdi. Zaten kısıtlı olan demokratik hak ve özgürlüklerden geride pek birşey kalmadığını görenler, sosyal demokrasinin demokrasi kavramından ne anladığını iyice merak eder oldular. «Eşgüdüm» kurumu, hükümetin yasal olan hakkını kullanması, sıkıyönetimin hükümete bağlı olduğunun somutlanması için getirilmişti. Bu yüzden de MHP'nin, AP'nin şiddetli saldırılarına uğradı. Şimdi eşgüdüm, bir sıkıyönetim komutanlığının yasaklamasına öteki komutanlıkların da bir süre sonra uyması biçimine dönüştüğü gözleniyor. MHP'si, AP'si, bu yüzden artık pek eşgüdüm lâfı etmiyorlar.

GEÇTİĞİMİZ hafta, sıkıyönetim altındaki illerde olduğu kadar, sıkıyönetim dışı illerde de çok çeşitli odaklardan kaynaklanan, çok çeşitli yönlerden gelen baskılar ve antidemokratik gelişmeler devam etti. Sıkıyönetimin ilanından bir ay sonra sıkıyönetimi gerekçesinin hemen herkes tarafından unutulduğu (!) iyice görülüyor. Hani nerede faşist katiller? Nerede cinayet odakları, cinayet şebekeleri? Sıkıyönetim, derneklerin çaylı toplantılarına varana kadar her türlü etkinliklerini, her türlü ilerici, demokrat, sol yayını engellemek üzere mi ilan edilmişti? Bu muydu gerekçesi. Uzun süre bazı küçük burjuva demokratları ve çoğu sosyal demokrat «aman bekleyin, artık mutlu olun sıkıyönetim faşist şebekeleri dağıtacak» propagandasını yaygınlaştırdılar, kendileri de inandılar buna. Hâlâ bu fikirlerinde ısrarlı mıdırlar? Hâlâ bekliyorlar mı faşist yuvaların üstüne gidileceğini? Ya Başbakan Ecevit ne yapıyor? Demokratik hak ve özgürlükleri sıkıyönetimle koruyacağını ilan eden Başbakanımız nerelerde?

YARIM yüzyılı aşkın süredir, hatta neredeyse bir yüzyıldır, Türkiye'de çok demokrasi sözü edildi ve demokrasi uğruna çok savaşıldı. Şimdi artık, işçi sınıfımızın ve onun örgütlü gücünün savaşıma etkin biçimde girmesinden bu yana, demokrasi ve demokrasi savaşımı da biçimsellikten kurtulmuş durumda. Bu gün, burjuva demokrasisi demek, düşün ve örgütlenme özgürlüğünün kısıntısız şekilde kullanılabilmesi demektir. Bunun olmadığı, üstelik de, son demokrasi kırıntılarının da olağanüstü durumlarla yok edildiği bir ülkede, yeni 12 Martların eşiğinden dönülebilmesi için, faşist dikta kurulup işişten geçmeden kendisine demokratım, demokrasi yandaşıyım diyen her kişi ve kuruluşun tarih ve namus görevi vardır. Antidemokratik gidişin karşısına demokrasi adına dikilmek, demokratik savaşıma girmek ve bunun vazgeçilmez koşulu olan demokrasi güçlerinin birliğini oluşturmak, her ne gerekçeyle olursa olsun bu birliği baltalamamak, birliği güçleştirici tavırlardan kaçınmak.

KİMSE, «canım bana dokunmaz» dememelidir. Yarın faşizm gelirse sosyal demokrat, liberal, ilerici, yurtsever, sosyalist, komünist ayrımı yapmayacaktır. Hiç bir zaman yapmamıştır. 12 Mart'ta zindanları dolduran demokratlar, bilim adamları hatırlarlar bunu. Yarın faşizmin gelmesi, bugün demokrasi görevini herkesin ve her kuruluşun karınca kararınca yerine getirmesiyle engellenebilir.

YENİ sözler değil bunlar. Ama içinde yaşadığımız günlerde bize yeni söz değil çok tekrarlanmış doğruların gerçekleştirilmesi, uygulanması, hayat bulması gerekiyor. Bize, yani Türkiye demokrasi güçlerine, birlik, kararlılık ve kitlelere güven gerekiyor.

BU gerekleri yerine getirecek her türlü olanak ve nesnel koşul vardır.

savaş yolu

TRABZON'A DİKKAT!

Trabzon ilimizde bir oyun gözler önünde sahneleniyor.

Önce Trabzon'a, çeşitli illerden 300 faşist getiriliyor. «Ülkücü Gençlik» imzalı «Cihad'a Çağrı» bildirisi, **Türkeş'in «Trabzon'da da sıkıyönetim ilan edilsin»** sözlerinin hemen ardından dağıtılmaya başlanıyor. Ülkücü Gençlik Derneği üyeleri tarafından güpe gündüz, halkı ayaklanmaya çağıran bildiriler dağıtılırken, faşistler fazla bir engelle karşılaşmıyor. Bir ikisi gözaltına alınıyor. Onlar da sonra bırakılıyor.

Bildiri'de, **«...Türkiye bugün yeni bir Bedir savaşının öncesini yaşamaktadır. Allah (C.C.) sevgili kulu Peygamber (SAV) efendimizin müslümanlara büyük cihad'la iç içe yaşamalarını öğütlerken gerektiğinde küçük cihad'ların da yapılacağını Bedir, Uhut ve nice savaşlarla göstermiştir. Elbetteki müslümanların tavrı ve büyük Başbuğu Peygamber (SAV) efendimizin tavrı olmalıdır.**

Müslümanlar!..

CİHAD'a çağrıldığınızda, **KOŞUNUZ!»** deniliyor.

Kahramanmaraş kırımında olduğu gibi, «küçük cihad'ların» yapılabileceği açıkça söyleniyor. Trabzon'da **«buna hazır olun»** deniliyor.

Bu sırada Trabzon'da saldırılar daha da bir yoğunlaşıyor. 11 Ocak günü TÖB-DER binası kurşunlanıyor. Akşamına Öğretmen **Hasan Balçık** vuruluyor. Karadeniz Teknik Üniversitesi ve onun yakınındaki Kalkınma Mahallesini üs olarak seçen faşistler 15 Ocak günü Orman Fakültesi'nde ilerici öğrencilere saldırıyorlar. Faşistlerin silahlı saldırısı sırasında, **Raşit Gündüz** isimli bir faşist ölüyor. Bunun üzerine tüm faşistler Valiliğe kadar bir yürüyüş yapıyorlar. Terör estirmeye, halkı ayaklandırmaya çalışıyorlar. Saldırıda yaralanan bir gencin tedavi gördüğü Numune Hastanesi'ni kuşatıyorlar.

Bir kaç gün önce «Cihad'a Çağrı» bildirisi dağıtırken yakalanan, ancak serbest bırakılan **Ahmet Cebi** isimli bir faşist 16 Ocak günü Tabakhane Camii önünde bir provokasyona kurban gidiyor. **«Kimliği belirsiz»** kişilerce açılan ateş sonucu ölüyor.

Aynı gün, faşistlerin saldırısı sürüyor. Pazarkapı Kültür ve Dayanışma Derneği kurşunlanıyor, TÖB-DER üyesi **Osman Acar** ve **Saadettin Hızarcı** yaralanıyor. Yarım saat sonra Vali Konağının tam karşısındaki **«Halkın Kitabevi»**ne dalan iki faşist ellerindeki silahlarla kitapçı **Sabahattin Alkan**'ı vuruyorlar.

19 Ocak gecesi ise POL-DER Trabzon Şube Başkanı **Mehmet Kesici** gece devam ettiği okuldan çıkarken kurşunlanıyor. Ertesi gün POL-DER üyesi polisler cangüvenliklerinin olmadığı ve Vali ile Emniyet Birinci Şube Müdürü'nün saldırganlara yardımcı olan bir tutum içinde olduklarını belirterek çalışmıyorlar. İlerici polisler, Vali ve Emniyet Birinci Şube Müdürü değiştirilmedikçe, Trabzon'da faşistlerin tezgahlamak istedikleri kitle kırımının önlenemeyeceğini ve kendilerine görev yaptırılmadığını açıklıyorlar. Vali **Münir Güney**, bunu yalanlamaya çalışıyor. **Münir Güney**'in MHP yanlısı olduğu biliniyor. Eskişehir Valiliği sırasında ilk ziyaret ettiği yerin Ülkü Ocakları olduğu da biliniyor.

SAMSUN'DA DA AYNI ŞEYLER OLUYOR

Trabzon'da tezgahlanan kitle kırımının, ayaklanmanın benzeri Samsun'da da sahneye konulmak isteniyor.

«Ülkücü Gençlik»in meşhur **«Cihad'a Çağrı»** bildirisi Samsun'da da dağıtılıyor. Trabzon'dakinden çok az farklarla kaleme alınan bildiride **«...Bizim için kalemle kılıcın farkı kalmadı artık. Ehli İslam olan işitsin, bi'sin, can sağ iken yurt vermeyiz düşmana»** deniyor... Dağıtım yerleri yine aynı cami önleri...

Bu bildiri dağıtılırken, Samsun Emniyet Müdürü **Mehmet Oğuz** da POL-DER'li polisleri çeşitli ilçelere sürgüne gönderiyor. POL-DER Samsun Şube Başkanı **Mehmet Ali Öner** ve Şube Sekreteri **İrfan Coşkun** Çarşamba ilçesine, **Mehmet Kurkan** da Vezirköprü'ye sürgün ediliyor.

Neden?

Çünkü bu polisler, faşistlerin **«Ergenekon Vadisi»** ve **«Ötüken Mahallesi»** adını verdikleri bölgelere baskın yapmış, çeşitli suç aletleri ve üç silah ele geçirmişlerdi.

POL-DER'li polisler pinpon topu gibi ordan oraya gönderilirken, POL-BİR'li faşist polisler, katillere yataklık yapmaya aday oluyorlar.

Samsun Emniyet Müdürlüğüne bir ihbar geliyor. Bayrampaşa Cezaevi kaçaklarından bir katilin Terme ilçesinde gizlendiği bildiriliyor. Başkomiser **Süleyman Macit**'in başkanlığında POL-BİR üyelerinden oluşan bir ekip ihbar edilen evi **«basıyor»** Başkomiser evde karşılarına çıkan kişiye, **«Bizim birimiz komünistlerin binine bedeldir. Siz söyleyin biz kendimiz saklayalım»** diyor...

Bu olup bitenlerden Samsun Emniyet Müdürü **Mehmet Oğuz**'un bilgisi var. Ancak kılı dahi kıpırdamıyor.

Samsun emniyet örgütünde olup bitenler bununla da kalmıyor. Faşist oldukları bilinen karakol polislerinden bazıları Emniyet Müdürü tarafından İstihbarat örgütüne yerleştiriliyor.

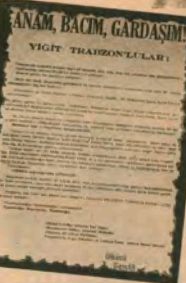
Samsun'da faşistlerin kitle kırımı hazırlıkları başka olaylarla da somutlanıyor. 19 Ocak gecesi duvarlara yazı yazan faşistler, polisler tarafından kovalanınca MHP'nin yarı resmi yayın organı Hergün Gazetesi'nin bürosuna kaçıyorlar. Yapılan aramada, tabanca, mermi, patlayıcı maddeler ve boğma telleri bulunuyor.

YENİ KATLİAMLAR ÖNLENEBİLECEK Mİ?

Türkeş, «Şu şu illerde de sıkıyönetim ilan edilsin» diyor. Faşist hareketin başbuğu ve cinayet çeteleri -Kahramanmaraş'ta olduğu gibi- sıkıyönetimin yaygınlaştırılmasının kitle kırımlarından geçtiğini hesaplıyor. Sıkıyönetim dışındaki çeşitli illerde, kitle kırımlarının ön hazırlıkları yapılıyor.

Trabzon ve Samsun örneğinde görüldüğü gibi, bir yandan «cihad çağrıları» yapılırken, diğer yandan, militanlar ve silahlar depolanıyor. Aynı zamanda ilerici dürüst polislere saldırılar düzenleniyor. Sürgüne gönderiliyorlar. POL-DER'liler yıldırılarak faşist saldırının önü açılmak isteniyor. Tüm bunlar olurken, seri cinayetler ve provokasyonlar alabildiğine yoğunlaşıyor.

Görevi yeni kitle kırımlarının önüne geçmek, cangüvenliğini, ilerici dürüst güvenlik görevlilerinin güvenliğini sağlamak ve onlara dürüst görev olanağı tanımak olan Hükümet ve İçişleri Bakanı olup bitenlerden habersiz mi? Habersizse, bir kez daha uyarıyoruz.

NAZIM KUTLAMALARI...

Nazım Hikmet 77. Doğum Yılında aramızdaydı

İSTA Haber Merkezi

Nazım Hikmet doğumunun 77'nci yıldönümünde yurdun çeşitli kentlerinde işçilerin, emekçilerin, gençlerin, ilericilerin, sosyalistlerin, komünistlerin kitlesel olarak katıldığı törenlerle anıldı.

İstanbul, İzmit, Bursa'da da düzenlenen anma toplantılarına sıkıyönetim komutanlıklarınca ya da valiliklerce izin verilmedi. Ama Nazım Hikmet buralarda da anıldı. Kimileri salonlarda, kimileri tezgâh başlarında, köy kahvelerinde, maden ocaklarında, okullarda, evlerde binlerce ve binlerce kişi sessiz yada sesli haykırdı: **Nazım aramızda..**

İZMİR'DE...

İzmir'de 21 Ocak Pazar günü Fuar'daki Spor ve Sergi Sarayı tıklım tıklım doluydu. Toplantının saat 16'da başlayacağı ilan edilmesine rağmen daha saat 13'de salonun önünde kuyruklar uzayıp gidiyordu.

Saat 17.00'e doğru büyük bir kalabalığın, türküler, devrimci marşlar söyleyen, işçi sınıfının savaş yolunu yansıtan belgiler haykıran bir kalabalığın önünde Nazım'ın 77. Doğum Yıldönümünü anma toplantısı başladı. İSTA Ajansının Ege Bölgesi Temsilc'si şöyle yazıyor:

«Salon tıklım tıklım. Tribünler dopdolu. Yüzlerce insan boşlukları doldurmuş ayakta. Sahneye dev bir panc ve Nazım gülüyor. Yandaki yazıyı kendisi söyler gibi: **Nazım Aramızda..** Bezlerde çeşitli belgiler yer alıyor. Nazım'ın uğrunda savaştığı ülküler: **«Bağımsız ve İlerici Bir Türkiye İşçi Sınıfının ellerinde kurulacaktır»**, **«İkili Kölelik Anlaşmaları Yırtılsın»**, **«UDC İçin İleri»**, **«İleri Demokratik Bir Düzen»**... Marks, Engels ve Lenin'in birlikte resimleri ve Nazım'ın çok yönlü büyük kişiliğini yansıtan çarpıtmalara karşı verilmiş özlü bir yanıt: **«Sanatçıydı. Barış Savaşçısıydı. Komünistti..»**

Önce Barış Derneği Genel Sekreteri Enis Coşkun, Nazım'ın savaşımını ve onun günümüz koşullarına ışık tutan dünya görüşünü dile getirdi. Sonra dakikalarca süren alkış tufanı arasında Maden-İş Merkez Temsilcisi Cemal Kıral kürsüye geldi. Cemal Kıral, **«Türkiye işçi sınıfının, halkımızın kendi bağrından yetiştirdiği, ateşli enternasyonalist, ateşli yurtsever, işçi sınıfımızın öncü savaşkan partisinin inançlı savaşeri, örgüt adamı, yorulmaz barış savaşçısı, yüce ozan Nazım Hikmet'in doğumunun 77. yılında tüm dünya halklarıyla birlikte, ekmek, gül ve hürriyet günlerine olan sarsılmaz inancımızın coşkusu ile selâmlıyoruz»** diyerek coşkun kitleyi selâmladı.

Daha sonra sinema emekçisi **Semra Özdamar** kürsüye geldi. Katıldığı birçok uluslararası toplantı ve kongrede Nazım'ın **«büyük»** ve **«enternasyonalist»** kişiliğine tanık olduğunu anılarıyla anlattı. **«Nazım dünya emekçilerinin mücadelesine katıldığı için, onlarla birlikte yaşadığı için tüm dünyada tanınıyor ve seviliyor»** dedi.

Film sanatçısı Tarık Akan ise **«Nazım'ın 77. doğum gününde sizlerle birlikte olmaktan gurur duyuyorum. Yaşasın işçi sınıfı, Yaşasın DİSK»** diye kısa bir konuşma yaparak kitleyi selâmladı.

Bu arada **Meral Taygun**'un sunduğu **Tanya-Partizan** şiir/oyunu kitlenin büyük ilgi ve coşkusunu çekti.

Server Tanilli de geceye Londra'dan yolladığı bir mesajla katıldı. Bu sayfada metnini sunduğumuz mesaj, salondaki onbinlerce ilerici tarafından yanıtlandı: **«Faşizme Geçit Yok... Nazım Aramızda...**

ADAPAZARI'NDA...

Adapazarı'nda Nazım'ı anma toplantısını TÖB-DER düzenledi. Toplantıya Asım Bezirci, Kemal, Sülker ve Şükran Kurdakul konuk olarak katıldılar. Nazım'ın sanatının, Nazım'ın savaşımının ele alındığı bu tür bir toplantı, Adapazarı'nda ilk kez düzenlendi. Öğretmenlerin dışında, Nazım Hikmet dönemine ve bu dönemdeki faşist baskılara tanık olmuş kişilerin de katılması, toplantının bir başka önemli yanıydı.

ANKARA'DA, ODTÜ'DE...

Ankara'da, sıkıyönetim, Nazım Hikmet'in doğum yıldönümünün büyük bir kapalı salon toplantısında kutlanmasına izin vermedi. Ancak ODTÜ'de ilerici yurtsever gençler 200 kişinin toplandığı bir törenle işçi sınıfımızın savaşeri Nazım Hikmet'i gene de andılar. Nazım'ın kendi sesinden şiirlerinin dinlendiği, çeşitli slaytların gösterildiği toplantıda yapılan konuşmalarda Nazım'ın Türkiye işçi sınıfının örgütlü gücünden ayrı düşünülemeyeceği vurgulandı.

MANİSA VE KAYSERİ'DE...

Manisa ve Kayseri'de ise Nazım'ın 77. doğum yılı anma törenleri 27 Ocak Cumartesi günü yapılacağı bildirildi. Dergimiz daha önce baskıya girdiğinden bu törenler hakkında ayrıntılı bilgi veremiyoruz.

Konuşmasında, faşizmin ülkemizin kapısını zorladığı, demokrasi güçlerinin her zamankinden daha fazla güçbirliğini gereksindikleri bir dönemde, yapılan İzmir'deki Nazım haftasının başarı ve görkemine değinen Enis Coşkun, barış, demokrasi ve bağımsızlıktan yana olanların güç ve eylem birliği yolunda adım atmalarının zorunluğunu vurgulayarak Barış Derneği'nin bu yönde girişimlerde bulunduğunu açıkladı.

Ekonomik çaresizlik önlemleri

Guadeloupe Doruğu'nun ardından, dört büyük emperyalist devletin (ABD, İngiltere, Fransa ve Federal Almanya) temsilcileri geçtiğimiz günlerde, bu kez Bonn'da biraraya geldiler. Guadelope doruğunun aksine Bonn toplantısının gündeminde, yalnızca Türkiye konusu vardı.

Bonn toplantısında, «yardım» yutturmacası adı altında, verilmesi düşünülen «taze para»ya karşılık, Türkiye'nin alması gereken «istikrar önlemleri»nin ana hatları belirlendi. Önümüzdeki günlerde, yerli ve yabancı uzmanlardan oluşan bir grup Ankara'da çalışmalara başlayacak ve emperyalistlerin isteği doğrultusunda bir «istikrar programı» hazırlayacaktır.

Bonn toplantısı kararları, alınacak «istikrar önlemleri»ne ışık tutmakta, bu önlemlerin nasıl bir içerik taşıyacağını açık bir biçimde dile getirmektedir. Bonn buluşmasında, Türkiye'nin alacağı «istikrar önlemleri»nin, İMF'nin isteklerine uygun olması kararlaştırılmış ve «taze para»ya karşılık, en temel koşulun bu nokta olduğu belirlenmiştir.

Bu nedenle de, Ocak sonu ya da Şubat başında başlaması gereken, Türkiye - İMF görüşmeleri, Mart ayına ertelenmiş bulunuyor. Çünkü, önce «istikrar programı» hazırlanacak ve sonra da, «istikrar önlemleri» İMF'nin denetimine sunulacaktır...

Bonn buluşmasının hemen ardından, CHP ağırlıklı hükümetin ilgili üyeleri sanayicilerle bir toplantı yaptı. Bu toplantıda, işbirlikçi - tekelci sermaye, isteklerini CHP ağırlıklı hükümete sunmuş bulunuyor. İşin ilginç, ama şaşırtıcı olmayan yanı, işbirlikçi - tekelci sermaye'nin istekleriyle İMF'nin dayatmaları arasında, en küçük bir farkın bulunmayışıdır.

"İstikrar Programı"nda neler var?

Bonn kararlarına, işbirlikci - tekelci sermaye ve İMF'nin isteklerine uygun olarak hazırlanacak olan «istikrar programı»nda alınması gereken önlemler, şöyle sıralanmaktadır:

- Dördüncü Beş Yıllık Plan ve programlarda belirlenen kalkınma hızları düşürülmelidir.
- Bütçede belirlenen yatırımlar ve kamu harcamaları sınırlandırılmalıdır.
- Ücret artışları sınırlandırılmalı ya da dondurulmalıdır.
- En az yüzde 40 oranında yeni bir devalüasyon yapılmalıdır.
- KİT'lerin finansman gerekleri hazine kaynaklarınca karşılanmamalı ve bu kuruluşların zarar etmemesi için gerekli önlemler alınmalıdır.
- Yeni vergi düzenlemelerine gidilmeli, yeni vergi yükleri getirilmelidir.
- Özel kesimin ve yabancı sermayenin yatırımlarına hız kazandırılacak önlemler alınmalı, yeni teşvik tedbirleri getirilmelidir.
- Tarımsal ürünlerin destekleme alım fiyatları düşük tutulmalıdır.
- Para ve kredi politikası yeniden saptanmalı, para arzı sınırlandırılmalıdır.

Türkiye kapitalizminin bunalımları

Sözüm ona, bu «istikrar programı», Türkiye ekonomisinin sorunlarına 'kalıcı bir çözüm getirmeyi amaçlamakta, ve «bunalımdan çıkış yolu»nun sağlıklı reçeteleri olarak sunulmaktadır. Bu noktada çok bilinen, çok söylenmiş olan, Türkiye kapitalizminin bunalımlarını bir kez daha yinelemekte yarar vardır.

Ekonomik yapıda gözlenen bunalımlardan ilkini, döviz darboğazı oluşturmaktadır. Döviz darboğazı ise, tümüyle dış ticaretin yapısından kaynaklanmakta ve Türkiye'nin dış ticareti, **yılda yaklaşık dört milyar dolar** açık vermektedir...

Türkiye kapitalizminin bunalımlarından birisini de yüksek oranlı enflasyon oluşturmaktadır. 1970 yılından bu yana, fiyat artışları süregen bir nitelik kazanmış ve enflasyon hızı 1978'de yüzde 70'e ulaşmıştır.

İşsizlik, Türkiye kapitalizminin başta gelen sorunlarından birisidir. Resmi verilere bakılırsa, bugün Türkiye'de açık işsizlerin sayısı 2.5 milyonu aşmış bulunmaktadır. Buna «gizli işsiz» sayısı eklendiğinde Türkiye'de aktif nüfusun yaklaşık yüzde 40'ının işsiz olduğu ortaya çıkmaktadır. Türkiye, enflasyon hızında olduğu gibi işsizlik oranında da dünya birinciliğini elinde bulundurmaktadır...

Türkiye kapitalizminin bir başka bunalımını da sektörler arasında gözlenen dengesizlikler oluşturmakta ve «üretim anarşisi» dediğimiz bu bunalımlar aşırı boyutlara ulaşmış bulunmaktadır. Kapitalist üretimin kaçınılmaz sonucu olarak ortaya çıkan bunalımlar, enerji ve tarım gibi sektörlerde üretim yetersizliği ve tekstil gibi kesimlerde de üretim fazlası olarak karşımıza çıkmaktadır...

Tüm bunların sonucu, Türkiye ekonomisinde büyüme durmuş ve 1978 yılına gelindiğinde kalkınma hızı «sıfır» noktasına yaklaşmıştır. Kuşkusuz, Türkiye kapitalizminin bunalımlarına, daha başkalarını da eklemek olanaklıdır. Ne var ki, bu somutlamalar, hem Türkiye kapitalizminin belli başlı bunalımlarını sergilemek ve hem de, bu bunalımların hangi noktadan kaynaklandığını ortaya koymak için yeterlidir...

Çıkış yolu bu değildir

Emperyalist odakların ve işbirlikçi - tekelci sermayenin, «istikrar programı» adı altında, CHP ağırlıklı hükümetten istediği ekonomik önlemler, Türkiye kapitalizminin bunalımlarına hiç bir çözüm getirmeye yetmeyecektir. Çünkü, Türkiye ekonomisinin bunalımları, emperyalist bağımlılığın boyutları, öylesi bir noktaya ulaşmıştır ki, kapitalizmin araç ve yöntemleriyle, bu bunalımlara çözüm bulmak bir yana, ekonomiyi kısa süreli soluklandırmak bile olanaklı gözükmemektedir...

Söz gelimi, düşük kalkınma hızı ve işsizlik, Türkiye ekonomisinde varolan bunalımların, iki önemli göstergesidir. Her iki bunalıma da birlikte çözüm getirmek ekonomik önlemlerin temel amacı olması gerekir...

Oysa, istikrar programı'nın birinci maddesinde, bunalımdan çıkış yolu (!) olarak, kalkınma hızı büyüklüklerinin düşürülmesi öngörülüyor. Bu ise, yatırım ve üretim büyüklüklerinin sınırlandırılması, milyonları bulan işsizler ordusuna yenilerinin eklenmesi demektir... Çok açıktır ki, bu durum yalnızca istikrar programında yeralan amaçların araçlarla çeliştiğini göstermekle kalmıyor, aynı zamanda amaçların bile kendi aralarında çeliştiğini gösteriyor...

Düşünülebilir ki, kalkınma hızı yüksek tutulsun ve böylece de işsizlik sorunu çözümlensin... Ne var ki, kapitalist üretimde, kalkınma hızı oranını planlamak, bu hızı istenilen büyüklüğe ulaştırmak, olanaklı değildir. Bu, olayın bir yanıdır. Kapitalist üretimde, belli bir araç kullanarak kalkınma hızını bir miktar yükseltmek olanaklıdır. Bu araç ise, para ve kredi hacmini genişleterek, yatırımların önemli bir bölümünü bu kaynaktan karşılamaktır. Türkiye'nin bu güne değin uyguladığı gibi, karşılıksız basılan paralar ve geniş kredi olanaklarıyla yatırımları karşılamanın anlamı ise, yüksek dozda enflasyon, yüksek fiyat artışları demektir... İşte, genel olarak kapitalizmin ve özel olarak da Türkiye kapitalizminin açmazları bunlardır.

İstikrar programında yeralan bir başka önlem de, döviz darboğazından çıkmaya yönelik politikaların hayata geçirilmesiyle ilgilidir. Bu istek, dış ticaret açıklarının ortadan kaldırılması, yani Türkiye'nin dışalımı ile dışsatımı arasında varolan olumsuz farkın giderilmesi anlamını taşımaktadır. Bu nasıl olacaktır?

Türkiye'nin varolan sanayi yapısı veri iken, dışsatımını büyük oranda artırması olanaksızdır. Geriye tek çıkar yol olarak, Türkiye'nin dışalımını sınırlaması kalmaktadır. Bunun anlamı yatırımların, üretim büyüklüklerinin geriletilmesi ile, işsizlik, pahalılık, ve mal darlığının daha da artmasıdır. Bu türde «istikrar önlemleri (!)» ile Türkiye kapitalizminin bunalımlarına, en küçük bir çözüm getirilebilir mi?

«İstikrar programı» adı altında, CHP ağırlıklı hükümete dayatılan **«istikrar önlemleri»nin çıkış yolu** olmadığını, emperyalist odaklar ve işbirlikçi - tekelci sermaye de çok iyi bilmektedir... Onların istedikleri, bunalımların tüm yükünü emekçi kitlelere yıkarak, göreli bir rahatlamanın, ekonomiyi kısa süreli de olsa soluklandırmanın koşullarını yaratmak, bu koşullara elverişli siyasal ortamı hazırlamaktır...

Nitekim, emperyalist odaklar, işbirlikçi - tekelci sermaye, bu doğrultuda önemli bir adım atmış, CHP ağırlıklı sıkıyönetim ilan ettirmişlerdir. İkinci adım, elbette ki askersel bir diktatörlük, şu ya da bu biçimdeki faşist yönetimlerdir. Çünkü ancak böylesi bir ortamda, emekçi kitlelere yeni vergi yükleri getirilebilir, maaş ve ücretler dondurulabilir, tarımsal ürünlerin taban fiyatları düşük tutulabilir, işbirlikçi - tekelci sermaye her alanda teşviklendirilebilir ve ekonominin tüm kaynakları, Koç'ların, Sabancı'ların, Narin'lerin buyruğuna sunulabilir...

Çıkış yolu vardır

TÜSİAD'ın hazırladığı **«1979 Yılı Programı ve 1979 Yılı Bütçesi Üzerine Görüşler»** adlı yayında, «Türkiye'nin krizden çıkması için bozuk sanayi modelinden sözetmek, hiç bir çözüm getirmez» denirken, işbirlikçi - tekelci sermayenin sözcüleri, önemli bir noktaya parmak basıyor, ve bunalımların esas kaynaklandığı noktayı gözardı etmek istiyorlar...

Gerçekten de, bugün Türkiye'de, işsizlikten enflasyona, döviz darboğazından düşük kalkınma hızına değin, bunalım adına ne varsa, bozuk sanayileşme modelinden, dışa bağımlı, küçük ölçek ve geri teknoloji ile çalışan sanayi yapısından, yeni sömürgecilik yöntemlerinden yabancı sermaye ve montajcılık uygulamalarından kaynaklanmaktadır... Bunun tek sorumlusu da, emperyalist odaklar ve işbirlikçi - tekelci sermaye ortaklığıdır.

Tüm öteki bunalımları etkileyen, döviz darboğazı sorununu ele alalım... Bu sorunun çözümü için, tek çıkar yol vardır, o da, Türkiye'nin dışsatımını artırmaktır. Türkiye'nin dışsatımını artırabilmesi için, varolan sanayi yapısını değiştirmesi, dayanıklı ve dayanıksız tüketim malları üretiminden, üretim araçları üretimine geçmesi gerekmektedir. Bu ise, **Türkiye'nin büyük ölçek ve ileri teknoloji kullanan bir sanayi yapısına kavuşması, ağır sanayiini gerçekleştirmesi demektir. Ancak bu taktirde, Türkiye dış pazarlara sanayi malları satabilir, dışsatımını artırabilir, dış ticaret açıklarını giderebilir ve döviz darboğazına kalıcı bir çözüm getirebilir.**

Böylesi bir sanayi yapısını **gerçekleştirmek, döviz darboğazı yanında, tüm öteki bunalımların da çözümlenmesi, işsizliğin, pahalılığın ortadan kaldırılması, yüksek kalkınma hızı büyüklüklerine ulaşılması demektir. Ne var ki, Türkiye'nin tüketim malları üretiminden, üretim araçları üretimine geçebilmesi, çağdaş** bir sanayi yapısı kurabilmesi, teknik bir sorun olmaktan öteye çok daha önemli olarak **siyasal bir seçenek** ve bir **«sistem»** sorunudur...

Bunun anlamı şudur: Türkiye'nin böyle bir sanayi yapısını gerçekleştirebilmesi için, bu teknolojileri dışarıdan satın alması gerekmektedir. Türkiye, kapitalizminin ve emperyalist kapitalist sistemin sınırları içinde kaldıkça, bu teknolojileri kullanma olanağına kavuşması olanak dışıdır. Bunun nedeni anlaşılmaz değildir: Türkiye'nin hangi teknolojileri kullanması gerektiğinin kararını emperyalist odaklar ve onların çokuluslu tekelleri vermektedir.

Emperyalist - kapitalist sistem, Türkiye'nin ileri teknoloji kullanmasına iki nedenle izin vermez. Birincisi, Türkiye sanayii büyük ölçek ve ileri teknikle çalışan bir yapıya kavuşursa, emperyalist - kapitalist sistem Türkiye gibi tatlı bir pazarı elinden çıkarmış olur. Böylesi bir durumda, emperyalist - kapitalist sistem, Türkiye'ye montaj malzemeleri, aramalları, ham maddeler ve yatırım malları satamaz olur... İkinci olarak, büyük ölçek bir ileri teknolojiyle çalışan Türkiye yapım sanayiinin ürünleri dünya pazarlarına açılabilir ve emperyalist - kapitalist sistemle rekabet edebilir bir konuma gelebilir... Bu emperyalist odakların, çokuluslu tekellerin hiç de işine gelmeyen bir durumdur.

Açıktır ki, çıkış yolu, bunalımlara kalıcı çözüm getirmenin tek yolu kapitalizmin dışında, sosyalizme açılan yolda, ileri demokratik bir düzenin kurulmasındadır. İleri demokratik düzende, ekonominin tüm köprü başlarına el konacak, yeni sömürgecilik uygulamalarına son verilecek, çokuluslu tekellerin faaliyetleri durdurulacak ve yerli işbirlikçilerin üretim araçları devletleştirilecektir. Ancak işçi sınıfının öncülüğünde kurulacak olan ileri demokratik bir düzende, Türkiye yapım sanayi tüketim malları üretiminden üretim araçları üreten bir yapıya dönüştürülebilir ve Türkiye yapım sanayi büyük ölçek ve ileri teknolojiyle çalışan çağdaş bir konuma getirilebilir... İşte, döviz darboğazından, işsizlikten ve pahalılıktan, soygun ve sömürüden ve tüm ekonomik, sosyal ve siyasal bunalımlardan tek «çıkış yolu» budur...

Server Tanilli'den Nazım Gecesi'ne mesaj

Faşistlerce ölüm derecesinde yaralanan, felç olan ve halen Londra'da tedavi edilmekte olan ilerici, yurtsever bilim adamı Server Tanilli'nin İzmir'deki Nazım Hikmet'i anma gecesine gönderdiği mesajın son bölümünü aynen sunuyoruz:

«Nasıl bir Nazım görmek ve göstermek ister Türkiye burjuvazisi?»

«Komünistliği bir yana bırakılmak şartıyla, şair yanı çok yüce bir kişi.»

Böyle bir Nazım var mıdır? Hayır yoktur! Hiç bir zaman olmadı da. Nazım Hikmet, evet büyük, çok büyük bir şairdir. Ama **Komünist** bir şairdir. **Proletaryanın şairidir.** Ölünceye kadar da proletaryanın şairi olarak kaldı ve bir **Komünist** olarak öldü. Onun sanatının biçimi ve üslûbuyla, ülküsü birbirinden ayrılamaz. Etle tırnak gibi birbirine bağlıdır onlar. Ayırmaya kalktığımız zaman ortada belki gene bir şair kalır, ama Nazım Hikmet değildir artık o.

Biz liberal burjuvaziden Nazım'ı affetmelerini beklemiyoruz.

Onun buna ihtiyacı yoktur zaten.

Proletaryanın büyük şairi bir bütün olarak yaşadı.

O bütünü parçalatmıyacağız!

Server Tanilli

DİSK'in parti girişimi

Son günlerde DİSK'in girişimiyle yeni bir «sosyalist parti» kurulacağı söylentileri yaygınlık kazanmaya başladı. Aslında bu girişimin DİSK 6. Genel Kurulu'nun hemen sonrasına rasladığı ve genel sekreterlik koltuğuna oturan Fehmi Işıklar'dan kaynaklandığı biliniyor. Işıklar'ın bu çabaları DİSK'in bazı yöneticilerini etkilemiş olmalı ki, son dönemde bu amaçla yapılan ziyaretlerde belli bir artış gözleniyor. Girişimciler, bu yıl içinde yapılması gereken senato ara seçimlerine «parti»nin «yetiştirileceğini» belirtiyorlar. Böyle «sosyalist» bir partinin içinde yer alması için ilişki kurulan kişiler arasında sosyalist parti yetkililerinden çeşitli CHP saylavlarına dek bir dizi tanınmış kişi bulunuyor. Hatta konuya ilişkin olarak CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit'le de görüşüldüğü ve kendisine bilgi verildiği edinilen bilgiler arasında. Ziyaret edilen kişilerden olumsuz yanıtlar alınması ise işin bir yönü.

Aslında böyle bir girişim, işçi sınıfı hareketine karşı, 1977'den bu yana uygulamaya konulan üçlü planın bir parçasını oluşturuyor. Plan, işçi sınıfının politik hareketini, ulusal demokratik güçlerin evlem ve cephe birliğini ve sınıf sendikacılığı hareketini hedef alıyor. Bu üçlü hedefin tahribi, gelişimin frenlenmesi amaçlanıyor. Bu planın sınıf sendikacılığı birikimi üzerinde yükselen DİSK içinde uygulayıcılığını, - genel sekreterlik «görevini» yürüten **Fehmi IŞIKLAR** üstlenmiş durumda.

DİSK'in 6. Genel Kurul öncesinde ve sonrasında yaşanan olaylar ve gelişmeler DİSK'in belkemiği durumundaki sınıf sendikalarının üyeliklerinin askıya alınması, «demokratik platform» adı altında güç ve evlem birliğinin bilinçli çabalarla yozlaştırılması ve son olarak nicedir planlanan «sosyalist parti» provokasyonu, bu planın ayrı ayrı, ama birbirine sıkıca bağlı parçalarını oluşturuyor.

İşçi ve demokrasi düşmanları ve onların sendikal hareket içindeki uzantıları DİSK'i böylesi bir girişime alet etmekle, kurulduğu günden beri sınıf savaşımının ateşleri içinde yoğrulagelmiş ve işçi sınıfının en ileri unsurlarını bağrında toplamış bir konfederasyonun örgütsel bağımsızlığını da kundaklamayı planlıyorlar. Bu doğrultuda kimi DİSK yöneticilerinin kariyerist duyguları sömürülüyor, onların kendi sendikalarında tabansız olmalarından duydukları haklı kaygulardan da yararlanılıyor.

Böylesi bir girişime soyunanlar, aynı anda, DİSK'i bir partiyle özleştirmeye, böylelikle onun kitle niteliğini ayaklar altına almaya ve tabanını daraltmaya, «sendikaparti», «ekonomik savaşım-politik savaşım» ilişkisini iğdiş etmeye, politik ayrılıkları ön plana çıkararak parçalanmayı körüklemeye, yeni bir politik bölünme yaratarak ilerici demokratik güçlerin birliğini parçalamaya da hizmet ediyorlar.

İşbirlikçi-tekelci sermayenin kurmayları, CHP'nin emekçi yığınlar gözünde «umut» olmaktan çıkma sürecinin hızlandığı bu koşullarda, böylesi bir tezgâhın öne sürülmesiyle, işçi ve emekçi yığınların gözünde parti kavramını da yozlaştırmak ve «işçi»lerden oluşmuş bir partinin hiçbir zaman başarılı olamayacağı inancını da yerleştirmek istiyorlar. Dahası, onlar, bazı sendikaların olanaklarını da kullanarak böylesi bir «sözde» «parti»nin, keskin bir sol lafazanlık içinde solda sahte bir seçenek oluşturarak, işçi sınıfının gerçek politik partisinin de önünün perdeleneceğini umuyorlar.

20 Aralık 1979 tarihli DİSK AJANSI'nda yer alan **«Türkiye'de henüz kitleleri kucaklayan bir işçi sınıfı partisi olmadığının bilinci içinde olan DİSK...»** ifadesi bu düşüncenin bir başka kanıtını oluşturuyor.

Böylesi bir tezgâha, bazı «sosyalist» parti, akım ve eğilimlerini de kapılacaklarından kuşku duymamak gerek. Özellikle yeni DİSK yönetimine yakın konumları bulunan kimi çevrelerin ve bunlar arasında Tekstil Sendikasında «Devrimci Birlik» adı altında birleşenlerin, böylesi bir girişim içinde yer almakla işçi sınıfı içinde bir yer tutmayı, yalıtlanmışlıklarını gidermeyi umdukları bellidir. Onlar, böylelikle, DİSK içindeki uzlaşmacı sendikacılarla birleşmek, şimdiye kadar sınıf sendikalarına karşı uyguladıkları bozguncu rolü, bundan böyle siyasal planda da sürdürmek ve üçlü planın mimarları elinde oyuncak olmak durumuna düşeceklerdir.

Böylesi derme çatma ve ideolojik karmaşa içindeki bir partinin hiçbir politik güce sahip olamayacağı ve özellikle DİSK olgusuna büyük zararlar vererek kısa sürede dağılıp gideceği açıktır. Bunu, bu işe girenlerde gayet iyi bilirler ama, söylediğimiz gibi hesap başkadır.

Bütün bunlar, elbet sorunun bir yanını oluşturuyor. Yoksa, 1979 yılı, sendikal harekete, özellikle de DİSK'e, sınıf sendikacılığına, büyük, sorumlu, ağır ödevler yüklüyor.

Çünkü ekonomik bunalım daha da derinleşiyor. İşbirlikçi tekelci sermaye İMF'nin ağır koşullarını halkımıza dayatma yolunda yürüyor. Bu, ücretlerin dondurulması, hayat pahalılığının daha da artması, işsizliğin çok daha yaygın hale gelmesi demektir. Bu koşullarda DİSK'e, en başta, iyice yavaşlayan **nicel gelişimini hızlandırmak** düşüyor. İşçi sınıfının yıllardır uğrunda savaşageldiği ekonomik demokratik istemleri için savaşımı yükseltmek görevi düşüyor. İş güvenliği ve çalışma hakkının yasal güvencelere bağlanması, işsizlik sigortasının, referandumun, dayanışma - sempati ve genel grev haklarının yasallaşması için çaba göstermek düşüyor. Koşullar DİSK'e, işçi sınıfının gelişen birliğini tahrip edici ve böylelikle faşizme geçit arayan güçlerin ekmeğine yağ sürücü «iş»leri değil, omuzları üstüne bindiren işte böylesi ödevleri başarmayı dayatıyor. Bunlar aynı anda, artan faşist tehlike karşısında tutacağı ciddi ve sorumlu yolun da gerekleridir. Faşizm heveslilerinin oyunlarını bozmak, yığınların böylesi somut istemleri için özverili çabalar göstermekten, yığınlarla böyle bağlanmaktan, antikomünizm tuzağına düşmemekten ve tüm ilerici demokratik güçlerin birliğini sabote etmekten geçiyor.

Yeri gelmişken şunu da belirtmek gerek: İşçi sınıfının «yeni» bir partiye ihtiyacı yoktur. İşçi sınıfı 141 ve 142'nin, partisi üzerine konan yasağın kalkmasını istiyor. Sendikal birliğini sınıf sendikacılığı temeli üzerinde DİSK'te, politik birliğini kendi partisinde sağlamak yolunda yürüyor. Ekonomik, siyasal ve ideolojik savaşım arasındaki birlikteliği böylesi sağlam ve tutarlı bir temel üzerinde yükseltiyor. İlerici demokratik güçlerin bölünmesini değil, faşizme, emperyalizme ve tekellerin egemenliğine karşı birleşmelerini istiyor. Bu istemleri savunuyor. Durum böyleyken, DİSK'te Işıklar'ın ve onun etkisi altında kalan kimi yöneticilerin, işçilerin çözüm bekleyen yaşamsal istemleri için savaşımı bir kenara itmeleri ya da bunu kuru bir bildiri düzeyine indirgemeleri ve esas ağırlığı yanlızca bir provokasyon ve likidasyon hareketi niteliği taşıyan siyasi bir parti kurmaya ve gelişen sınıf sendikacılığı önüne engeller yığmaya vermeleri, doğrudan baş düşmanı sevindiriyor. Çünkü o da, bunların yapılmasını istiyor.

KİME KARŞI, KİMLERLE, HANGİ İLKELER ETRAFINDA BİR BİRLİK?

Antidemokratik baskıların giderek arttığı günümüzde ilerici güçlerin eylem birliği dirimsel bir görev olarak önümüze çıkıyor. Demokratik meslek örgütleri böylesi bir eylem birliğinin hayata geçirilmesi yolunda önemli olanaklar sağlıyor.

TMMOB'ye bağlı meslek odalarının geçtiğimiz hafta sonu tamamlanan şube kongreleri faşist tehlikeye karşı ilkeli bir eylembirliğinin somut adımlarının atılacağı, mühendis ve mimarların yığınsal çıkışlarının örgütleyeceği demokratik olaylardı. Tamamlanan şube kongreleri ise bu açıdan pek çok olumlu ve olumsuz örnekleri içinde taşıyor.

Demokratik meslek örgütlerinde yer alan birçok siyasal eğilimler içinde Birlik Dayanışma grubu, odaları demokrasi savaşımının sağlam birer kalesi haline getirmek ve bu platformları işçi sınıfı savaşımına daha da yaklaştırmak yolunda **ilkeli bir birliği** savundu. Birlik Dayanışma bunu yaparken ilkeli bir birlik yolunda atılacak her adımın günümüz koşullarında kendini iyice dayatan antifaşist, anti-emperyalist ve anti-tekel bir eylem ve cephe birliği için somut birer kazanım olacağının bilincindeydi.

İlkeli bir birlik yolunda BD grubunun öne sürdüğü talepler bugün halkımızın ve onların parçası mühendis ve mimarların en yakıcı istemleriydi. Hayat pahalılığı ve enflasyonu dizginleyecek halk yararına anti-emperyalist ve anti-tekelci bir ekonomik politikanın uygulanması, faşist güçlerin üzerine kararlılıkla yürünmesini ve bütün ilerici güçlerin bu yolda en geniş eylembirliğinin sağlanmasını savundu. Böylesi bir eylembirliği içinde antikomünist ve gerici yüzü artık iyice ortaya çıkan maocuların yeri olamıyacağını ve yığınları çıkmaz sokaklara götürecek her türlü maceracı ve bireysel terörcü yöntemlerin reddedilmesi gerektiğini ortaya koydu.

Bu anlamda tüm siyasal eğilimlerin katıldığı görüşmeler bu gerçeği bütün açıklığıyla somutladı. Birlik Dayanışma dışında hiç bir siyasal eğilim böylesine kararlı ve ilkeli bir birlik sağlanmasına yaklaşmadı. TİP masa başında kabul ettiği bu ilkeleri tüm odalarda ve Türkiye çapında hayata geçirme zamanı geldiğinde ise yan çizdi. Mevzi başarılar için bu ilkeleri baştan reddeden siyasal eğilimlerle yan yana gelmekten çekinmedi. İzmir Kimya Mühendisleri Odasında BD ile ilkelerde anlaşma olanakları varken ve yönetim kurulu çoğunluğu TİP'e bırakılmışken Dev-Yol ve Kurtuluş ile ilkeleri bir tarafa bırakarak birleşmekten çekinmedi. Buna rağmen seçimler çok düşük bir oy farkıyla kazanıldı. Böylece çok daha geniş bir üye tabanını kucaklıyacak ilkeli bir birlik olanağı kullanılamadı.

CHP'nin sağ kanat yönetimi ise temel politikasını başlıca iki noktaya dayandırmıştı. Birincisi odaları birer demokratik ve ilerici mevzi olmaktan çıkarmak, bu amaçla ne pahasına olursa olsun yönetime tırmanmak. İkinci olarak odalarda ilkeli bir eylembirliği [illegible]lunda atılacak tüm adımları dinamitlemek. Bunun için kimi yerde maoculuğa ve bireysel terörizme karşı çıkarken kimi yerde bu ilkeleri reddedenlerle işbirliği yaptı. Böylece temel taktik «hangi grup kuvvetli ise onlarla birlik olup yönetime gelmek ama ne kadar güçlü olursa olsun BD ile biraradа olmamak» biçiminde belirlendi.

Ama böylesi bir yaklaşım CHP'nin kendi tabanında geri tepti. Mimarlar Odası İstanbul Şube kongresinde BD - CHP - TİP olarak üçlü bir birlik önerisi TİP ve CHP'nin oda başkanlığını kendi aralarında paylaşamamaları nedeniyle sonuçsuz kaldı. Aynı koşullarda BD ile birleşme olanakları varken TİP tercih edildi. Ve böylece «ustalıkla BD'nın tecrit edildiği» zannedildi. Ama kongrede en az blok oyu bu liste alarak seçimleri kaybetti. Böylesine bir sağ politika içinde tabanını tutmanın olanaksızlığı bu «ustaca» hesap içinde düşünülmemişti. İzmir Makina Odası seçimlerinde ise tüm girişimlere rağmen CHP'nin de katıldığı daha geniş bir birlik oluşturulmasına da yanaşılmadı. Burada da alınan sonuç ortada.

Dünya sosyalist sistemine düşmanca tavır alan, sosyal emperyalizm ve faşizm tezleriyle hedef şaşırtan maoculuğa karşı masa başında kesin tavır alan Kurtuluş ise bu ilkelerin İstanbul İnşaat Odasında üye tabanının aktif ve yığınsal bir kararı haline dönüştürülmesine karşı çıktı. İstanbul Mimarlar Odası kongresinde açık maocuların yer aldığı listeye oy verdi. CHP'ye ve hükümete kendi yayın organlarında tozu dumana katarak «çok devrimci» saldırılarda bulunulurken İzmir İnşaat Odasında BD'ya karşı CHP ile kendini ezici bir azınlıkta bırakan bir birliğe girmekten çekinmedi.

Bütün bunlar faşizme ve emperyalizme karşı olan değişik siyasal eğilimlerin eylem ve cephe birliği yolunda tutumlarını netleştirmek ve ilkeli bir konuma yükseltmeleri gerektiğini gösteriyor. Eylerbirliği gibi günümüz koşullarında böylesi yakıcı bir sorunda her türlü antikomünist ön yargılar, dar politik çıkarları öne çıkaran faydacı tutumlar terkedilmedikçe sağlıklı adımlar atmanın olanaksızlığı her geçen gün daha iyi görünüyor. Birlik sözünü dillerinden düşürmeyen tüm [illegible]sal eğilimlerin hiç bir ikircilik ve yalpalayan bir [illegible]şmeksizin bugün yanıtlamak zorunda kaldıkları [illegible] soru şu:

Kime karşı, kimlerle hangi ilk[illegible]nda bir birlik.

Üç Yunan antifaşist savaşçı anlatıyor

Yunanistan yurtseverleri, ilericileri, komünistleri, İkinci Dünya Savaşı yıllarında işgalci Nazilere ve işbirlikçi faşist güçlere karşı Yunan!stan halkının kitle halinde katıldığı yiğit bir savaş verdiler. Bu bir Cephe savaşı oldu. Yurtsever güçler Ulusal Kurtuluş Cephe'si AEM'ın **bayrağı altında birleştiler.**

Savaş Yolu, **faş!zme ve emperyalizme karşı savaşmış, toplama kamplarında yatmış ve bugün de ülkesinin bağımsızlık ve demokrasi savaşımından kopmcmış üç Yunanlı direnişçiye, özellikle EAM'ın kuruluşu, savaş.mı ve sonraki gelişmeler konusunda sorular yöneltti.**

Yunan Ulusal Direnişi Pan Helenik Birliği ve Direniş Birlikleri Koordinasyon Komitesi Başkanı, Uluslararası Direniş Federasyonu (FIR) İkinci Başkanı Spiros KOTÇAKİS, **Aynı örgütlerin Genel Sekreteri FIR Genel Yönetim Kurulu üyesi** Vassilis PULLAS, **aynı örgütlerin Yönetim Kurulu üyesi ve Kadın Direniş Komitesi Başkanı** Su!a KARANİKA, Savaş Yolu'nun **sorularını cevaplandırdılar.**

"Halkımızın kendi ülkesinde efendi olması için yola çıktık"

Spiros Kotçakis

1936'da Yunanistan'da IV. Ogart işbaşına geldi. Bu, faşizmin iktidar olması demekti. Tüm siyasal partiler kapatıldı. Baskılar, yalnızca komünistlere değil, tüm demokratlara, ilericilere yöneltilmişti. Binlerce komünist öldürüldü. Binlercesi tutuklandı, işkence en olağan günlük uygulama sayılıyordu. Bu koşullar altında Vassilis gibi, tutuklu bulunan komünistler, bir çağrı yayınlayarak halktan candüşmanlarına karşı örgütlenmesini istediler.

Vassilis Pullas:

En iyi kadrolar tutukluydu. İtalyan ve Alman faşistleri ülkemizde diledikIerini yaptırıyorlardı. Çağrımız, halk arasında büyük yankı uyandırdı. Herkes özgürlük için savaşmaya başladı. Bütün evler, emperyalizme ve faşizme karşı kalelere dönüştürüldü.

Sula Karanika:

Yunan direnişi örgütlenme yoluna girdi. Baskılar, işkenceler, terör bunu engelleyemedi. Bu dönemde en önemli olay, 300 tutuklunun kaçması olayıdır. Komünist Partisi yeniden örgütlendi ve birliği sağlama yolunda, önemli adımların atılmasına yol gösterdi.

Spiros Kotçakis:

Faşizmin iktidar olması, Yunanistan'ın İtalyan ve Alman faşistlerinin at koşturdukları bir alana dönüşmesi, ülkemizdeki tüm yurtseverleri, demokratları harekete geçirmişti. Bu nedenle mahallelerde, işyerlerinde farklı siyasal partileri destekleyen ya da farklı dünya görüşlerine sahip olan ilericiler çoktan eylem birliği içindeydiler. Sorun, tabandaki bu birliği, tavanda da sağlamaktı.

Vassilis Pullas:

1941 yılı Temmuzunda İşçilerin Ulusal Direniş Cephesi kuruldu. Böylece işçilerin birliğini sağlamada önemli bir adım atmış olduk. 27 Eylül 1941'de de Ulusal Kurtuluş Cephesi, EAM kuruldu. Bu cephede, Komünist Partisi, Sosyalist Parti, Çiftçi Partisi, Sosyal Demokrat Birlik yer aldılar. Cephe, faşizme ve emperyalist müdahaleye son vermek için derhal bir ordu kurulmasına karar verdi. ELAS, Yunanistan Halk Kurtuluş Ordusu kurulduğu andan itibaren çığ gibi büyüdü.

Sula Karanika:

EAM'ı yalnızca bir kurtuluş hareketi olarak ele almak yanlıştır. O, bir demokrasi hareketiydi, sosyal bir programı vardı. İktidarın halkın eline geçmesini, halkın kendi kendisinin «efendisi» olmasını savunuyorduk. Yanlış anlamadınız, aynen ve Türkçe olarak «efendi» kelimesini kullanıyorduk. 1942 ilkbaharında ilk savaşlar başladı.

Spiros Kotçakis:

Üstelik de çok kanlı savaşlar. Ülkemizdeki gericilik güçleri, İngilizlerle işbirliği yaparak, ilerici hareketi bastırmak için her yolu denedi. Bu arada Almanların öncülüğünde bir ordu kuruldu. 3 bölümden oluşan Güvenlik Taburları EAM ve ELAS üzerine sürüldü. Bunlar...

Vassilis Pullas:

Bunlar, yalnızca ölüm ve işkence taburları değildi. Yunan halkının, Hitler faşizminin fabrikalarında köleler gibi çalıştırılmasını sağlamak için de görevlendirilmişlerdi. Listeler yapıldı. İşçiler, köylüler, aydınlar, gençler Güvenlik Taburları'nın zoruyla faşizme hizmet ettirilmek için kamplarda toplanıyordu.

Spiros Kotçakis (kara gözlüklü) ve Vassilis Pullas (beyaz gözlüklü) FIR Kongresi'ne katılmak üzere Moskova'da karşılanıyorlar...

Sula Karanika:

EAM bu kahpece girişime karşı büyük gösteriler düzenledi. 5 Mart 1943'deki ilk kitle gösterisine, 200 bin kişi katılmıştı. Atina'da Çalışma Bakanlığına bir saldırı düzenlendi. Almanya'ya gönderilecek kişilerin listeleri ele geçirildi ve yakıldı. Gösteriler, tüm kentlere yayıldı. 22 Temmuz 1943'de Atina'da düzenlenen kitle gösterisine 500 binin üzerinde insan katılıyordu. Üstelik de ölüm, işkence ve tutuklanma pahasına.

Spiros Kotçakis:

Özetlersek, EAM'ın kurulduğu ilk yıl, açlıkla savaşım yılı oldu. Faşizm, açlık, yokluk demektir. Bunu biz çok iyi biliriz. 1941'de Yunanistan'da 500 bin kişi açlıktan ölmüştür.

1942, kitle gösterilerinin hızla yükseldiği, hayatta kalma savaşımının öne çıktığı dönemdi.

1943 ise bizim zafer yılımızdı. Güvenlik Taburlarını her yerde bozguna uğrattık. Yurttaşlarımızın Almanya'ya Hitler'in toplama kamplarında savaş makinesi üretmeye gönderilmelerini engelledik. O zamanlar 7 milyon nüfusu olan ülkemizde yalnızca 10 bin kişi devşirilebildi. Onların büyük bir bölümü de yarı yolda kaçmayı başardılar.

1944 ilkbaharında, zafere yaklaşmıştık. EAM ve ELAS, 7 milyon nüfuslu ülkemizde 1 milyon 800 bin kişiyi örgütleyebilmişti.

Sula Karanika:

Sosyal programımızı uygulamak için çok önemli adımlar attık. Dörtte üçünü emperyalizmden ve faşizmden kurtardığımız ülkemizde, ilk kez demokratik seçimler yapıldı. Ulusal Kurtuluş Siyasal Komitesi oluşturuldu. Kadınlar, ilk kez oy kullandılar. İşletmeler, işçilerin yönetimine verildi. Toprak reformu yapıldı. Halk mahkemeleri kuruldu. Evet, kendi kendimizin efendisi olma yolunda çok önemli adımlar atmıştık.

Spiros Kotçakis:

Öylesine güçlüydük ki, yönetimi hemen ele alabilecek durumdaydık. Bu arada antihitler koalisyonunda yer alan İngiltere, hükümet ile bizim aramızda arabuluculuk rolüne sıvandı. Ve biz de onun bu rolü üslenmesine göz yumduk. Bu yolla tüm erkin bizim elimize daha çabuk ve daha kolay geçeceğini sandık.

1944 Mayısında **Lübnan Anlaşması**'nı imzaladık. Bu anlaşma uyarınca, Yunan direnişinin kuvvetleri, hükümetin emrine veriliyordu. 1944'ün Eylülündeki **Gazerta Anlaşması,** daha da kötüydü. Kuvvetlerimizin başkomutanlığına General Scobi adlı bir İngiliz getiriliyordu. İngilizler bir ültimatom verdiler. Tüm kuvvetlerimizi dağıtmamızı istediler. 60 bin İngiliz askeri Yunanistan'a girdi. Atina önündeki savaş, 33 gün sürdü. 1945 Martında **Varkiza Anlaşmasını** imzaladık. İngilizler, genel af ilan edeceklerini taahhüt ediyorlardı. Ama 100 binlerce kişi tutuklandı, idam edildi, işkencelerde can verdi. Yalnızca resmi verilere göre, yargılananların sayısı 80 bindi. Bu, acı dersler halkımıza ve tüm dünyaya emperyalizmin hiçbir zaman verdiği sözü tutmayacağını, emperyalizme güven olmayacağını, antihitler koalisyonda yer alan İngiltere'nin yaptığı gibi faşizmi destekleyip bizzat askersel müdahalede bulunacağını göstermiştir.

Vassilis Pullas:

Buna karşın bir yıl sonra yeniden toparlandık. 1946'da yeni bir direniş örgütlendi ve bu kez Demokratik Ordu kuruldu. Komünistler, bu direnişin de öncüleriydi. 3,5 yıl çarpıştık. Demokrasi için, bağımsızlık için yılmadan savaştık. Hiçbir Yunanlı Demokratik Ordu'ya silah çekmedi. Ancak düşman çok üstündü. 12 düşman taburunu yoketmiştik, ama sonunda yenildik.

Sula Karanika:

İlk etapta 7500 kişi idam edildi. 15 bin kişi idama mahkûm oldu. Ben, idama mahkûm oldum ve 19 yıl yattım. Vassilis, eski bir subaydı. O nedenle o da idama mahkûm edilenler arasındaydı. O da 19 yıl toplama kamplarında kaldı. Spiros ELAS 1. Bölge Orduları Komutanı idi. O, bir yıl geç yakalandığı için, nasibine 18 yıl düştü.

İdama mahkûm kadınlar koğuşunda bir tek yeşillik, avludaki palmiye ağacıydı. Toplantılarımızı, politik çalışmalarımızı, eğlencelerimizi onun etrafında yapardık. Umudumuzu hiçbir zaman yitirmedik. Ve 1966'da kurtulduk. 200 antifaşist savaşçının şehit olduğu Akronafplia katliamı, Makronisos Adasındaki işkenceler, yalnızca azmimizi biledi. Metaksas dönemi, Kara Albaylar Cuntası da bizleri, ülkemizdeki antifaşist, antiemperyalist savaşımı yok edemedi.

Vassilis Pullas:

Yunanistan halkı, emperyalizmden ve faşizmden çok çekmiştir. Bugün hâlâ Metaksas döneminden, Albaylar Cuntası döneminden kalma yasalar yürürlüktedir. Antifaşist savaşım, engellenmek anlamı ve içeriği saptırılmak istenmektedir.

Spiros Kotçakis

Bütün bunlara karşın, görüyorsunuz bugün de varız. Örgütümüzün sayısız bürosu ve sayısız üyesi var. Faşizm ve emperyalizm, Yunan direniş savaşçılarını yokedemedi. Şimdi, deneylerimizi gençlere aktarma, onlara yol gösterme görevini yerine getiriyoruz. Direniş savaşçılarının ekonomik, sosyal sorunlarını çözümlemek için çalışıyoruz. İş bulmaktan, sakat savaşçıların yaşamını sağlamaya dek sayısız çabamız var. Bu arada Demokratik Ordu mensubu olan ve sosyalist ülkelerde yaşayan, 35 bin yurttaşımızın ülkemize dönebilmesi için girişimlerimiz yoğunlaştırılmıştır.

Ege Ekici Tütün Piyasası açılırken...

SÖZ, ÜRETİCİ K

Her yılın ilk ayının sonlarına dogru gazetelerde tütün alımları, Ege Ekici tütün piyasasının açılışı, tütün baş fiyatı, tütün taban fiyatı, tüccar-Tekel-üretici ilişkileri üstüne haberler çıkmaya başlar. Ocak ayı sonunda yada Şubat başında ise Ticaret Bakanı bir Ege kasabasında piyasayı açış konuşmasını yapar, aynı dakikalarda Tekel, tütün baş fiyatını açıklar. Fiyatın açıklanması sırasında binlerce üretici en yakın Tekel İdaresi'nin önünde toplanır. Fiyatın açıklanacağı anda «sinek uçsa duyulacak» bir sessizlik olur. Ardından da bir homurtudur başlar. Üretici bir kere daha Tekel (Devlet) . Tüccar (Tütün ihracat tekelleri ve ABD) kıskacına düşmüşlüğünü bilincine çıkarır. Ardından gazetelerde piyasa ile ilgili haberler her gün küçülerek yeralır ve bir hafta kadar sonra, Gümrük ve Tekel Bakanlığı kaynaklı resmi haberlerle konu kapanır: «Bu yıl şu kadar milyon tonluk Ege ekici tütün piyasası açılmış, rekoltenin yüzde şu kadarı Tekel, şu kadarı da tüccar tarafından alınmış ve üreticinin eline toplam şu kadar milyon (yada milyar) lira geçmiştir...»

Sonra Ege'de onbinlerce üretici köylünün 18 aylık emek ürünü üzerinde tezgahlanan sömürü çemberi küllendirilir. Yeni yıla kadar... Ve bu böyle sürer gider.

Savaş Yolu bu sayısında uzun uzun sayısal veriler sunarak, incelemeler yayınlayarak «Tütün Soygunu»nu sergilemek yoluna gitmiyor. Bilinçlenen ve bilinçlenirken örgütlenen Ege üretici köylüleri sorunu olanca çıplaklığı ile ve en yalın sözlerleriyle gözler önüne seriyor.

Evet... Ege Ekibi Tütün Piyasası açılırken söz, geçimini tütüncülükle sağlayan üretici köylünün...

TÜTÜN ÜRETİCİLERİ KONUŞUYOR

İSTA Haber Merkezi

Rüstem KARAN
Dereköy (Akhisar) Muhtarı

"Ben çocukluğumdan beri tütüncüyüm!"

Ben çocukluğumdan beri tütüncüyüm. Tütün üretiminde geceleri çok çok üç saat uyuyabiliriz. Gecemiz, gündüzümüz belli değil. Tekel alımları faydalı, ama zürrarın elinden tütün geç alınıyor. Bu kış gününde Tekel'in kapısında üç dört gün bekliyoruz. Banka faizleri desen, çok yüksek bizim için. Tütün Satış Kooperatiflerinin oluşturulması zorunlu. Bunlar üretici lehine çalışır herhalde. Bu sebeplerle bu yılki baş fiyat mutlaka 80 liradan fazla olmalıdır.

★

Mümin DALGIÇ
Dereköy (Akhisar)

"Hükümet İMF'yi dinlediği kadar halkı da dinlesin..."

— Efendim, taban fiyat 70, baş fiyat 100 lira olmalı. Ama bununla da bitmez. Bir kere tütünlerimizin randımanları önceden bildirilmediğinden, eh, bizlerde örgütsüz olduğumuzdan, tüccarların tuzağına düşüyoruz. Tüccar tamamen belirsiz zamanda ve çok geç ödüyor paralarımızı. Ayrıca bankalar kefil istiyor. Fakir üreticiler çok zorluk çekiyor.

Bu hükümetten şunu istiyoruz: halka verdiği sözleri yerine getirsin bu hükümet. **İMF'yi dinlediği kadar halkı da dinlesin.** Biz bu hükümetin her mitingine gittik. Mitinglerde böyle davranacaklarını söylüyorlardı. **Haydi bakalım. Aracı tefeci kalksın, üretici korunsun, diyorlardı. Görelim bakalım.** Biz bunu istiyoruz. Çaremiz efendim, çaremiz: örgütlenmektir. Başka çıkar yolumuz yok bizim. Köy Koop nasıl zeytincilikle uğraşıyorsa. tıpkı onun gibi tütün kooperatifleri kurulmalıdır. Böylece kendi malımızı kendimiz ihraç ederiz. Kâr da bize kalır. Bak efendim, biz bu hükümetten önce umutluyduk, fakat umutlarımız kırıldı. Yabancı devletlerden alınan emirlerle, piyasadan sonra devalüasyon yapılacağı söyleniyor. Eh, o zaman gene biz yandık. Bize verilen paranın değeri iki kat düşünce, sömürü de iki kat daha artacak. **Türkiye Amerikan çengeline takılmış. İMF'nin emirlerine göre hareket ediliyor.** Hayat pahalılığı dayanılacak gibi değil. Bir Sümerbank vardı güvendiğimiz, o da her şeyini ateş pahası yaptı... Gerisini siz düşünün artık.

★

Şerafettin ARABACI
Medar Kasabası (Manisa)

"...Yani yalan söylemeye zorlanıyoruz. Söylüyoruz mecburi."

— Şimdi, banka tütün için 1940'larda çıkmış bir kanuna göre kredi veriyor. Bir dönüm de eksen, 50 bin dönüm de eksen aynı hesapla, dönüm başına aynı kredi veriliyor. Verdikleri devede kulak. Yetmiyor. **O yüzden yalan söylemek zorunda kalıyoruz. 10 dönüm ektikse 20 dönüm demek zorunda kalıyoruz.** Yani yalan söylemeye zorlanıyoruz. Üstelik bize verilen, bal gibi zirai kredi ama, ticari kredi olarak veriliyor. Yani faizi daha yüksek. Buradan da sömürülüyoruz senin anlayacağın.

— Sonra bak, bir başka sömürü tuzağı daha. Tekel tütünü balyalarken kullandığımız çulu, çuvalı, ipi, kırnapı bize geri vermiyor. Bunlar için para da ödemiyor. Sonra bunları tüccara satıyor. Biz de tüccardan alıyoruz. İşte sana çifte kavrulmuş sömürü daha...

— Çare mi? Tütün üreticileri ülke çapında, siyasi farklılık gözetmeksizin önce köylü derneklerinde, sonra da kooperatiflerde örgütlenmeli. **Çaremiz örgütlenmek.** Çünkü biz üreticilerin derdleri hep birdir.

★

Fehmi KARALAR
Gölmarmara Kasabası (Manisa)

"Tüccar, Tekel'in fiyatlarını daima önceden öğreniyor..."

— Doğduğumdan beri tütün işindeyim ben. Kendi tarlam yok. İcarlıyorum. Dönüm başına benim masrafım. 13.300 lirayı buldu. Bu durumda tütün baş fiyatı 90 lira olmalı. Tütüncülükte üreticinin hakkı korunmaz. Üreticinin söz hakkı yok ki. **Tekel Bakanlığı hiç bir zaman üreticiye baş fiyatın ne kadar olmasını sormamıştır.** Üstelik Tekel'le tüccar işbirliği yapıyor. Tüccar, Tekel'in fiyatlarını daima önceden öğreniyor. Ona göre de fiyat veriyor.

— Çaresi? Çaresi tütün üreticisi örgütlenmeli, kooperatif kurmalıdır. Başka çare yok. Bu hükümet de bir şey yapamadı. Eski hamam eski tas. Üreticiye verilen sözler tutulmadıktan sonra...

★

Ali YILDIRIM
Gölmarmara Kasabası (Manisa)

"Hani bir söz var: Bir elin nesi var, iki elin sesi var..."

— Biz tütün üreticileri korunmuyoruz. Çünkü fiyat tesbitinde bizi arayan soran yok. **Gidip tüccarla fiyatı tesbit ediyorlar.** Tüccar, bizim, tütünümüzü mecburen satacağımızı biliyor. Zaten uçan kuşa borcumuz var. Tüccara da borcumuz var.

— Biz tütünümüzün kaç randıman olduğunu bilmiyoruz. **Eksperler geliyor, bizden saklı bir şeyler çiziktirip gidiyor.** Halbuki fiyatlar randıman birimi başına olsa, biz de randımanımızı bilsek... Diyelim, randıman başına fiyat bir liradır. Benim tütünüm 60 randıman ise demek kilosunu 60 liradan vereceğim. İşte. tüccar bizim bu bilgisizliğimizden faydalanıyor. Birlik olamayışımızdan yararlanıyor. Ben tütüncü arkadaşlarıma kooperatifleşmelerini öğütlerim. Kooperatif ama hiç bir siyasi partinin güdümünde olmayan kooperatifler... Hani bir söz var: **Bir elin nesi var, iki elin sesi var...**

★

Mehmet PAKSOY
Dereköy (Akhisar)

"Tütün kırma mevsiminde, evde cenazen olsa bakamazsın..."

— Bey, **tütüncülük dediğin bir yıl değil, bir buçuk yıl sürer.** Hele tütün kırma mevsiminde evde cenazen olsa bakamazsın. Tarlada tütünün yanar çünkü. Tekel alımları faydalı belki ama bu faydayı galiba bir, biz göremiyoruz...

★

Orhan KIVRAK
CHP Akhisar Gençlik Kolu Başkanı

"Tütün üreticisinin demokratik halk kooperatifinde örgütlenmesi için ileri!..."

— Her yıl tütün piyasası açılmadan önce basında yazılar ve görüşler dile getirilir. Ne var ki bunlara rağmen sömürü ortadan kaldırılmalı. Biz diyoruz ki tütün sömürüsüne karşı olan tüm güçlerin, demokratik kitle örgütlerinin, siyasi partilerin, üreticilerin ekonomik, demokratik çıkarları doğrultusunda öne sürdükleri görüşleri hayata geçirmeleri, bu amaçla eylem birliği içine girmeleri acil bir görevdir. 1196 sayılı Tütün Tarım Satış Kooperatifleri ve Birlikleri ve Türkiye Tütün

ÖYLÜNÜN!

Egeli tütün üreticisi köylülerin güncel istemleri

- Taban fiyat 75, baş fiyat en az 95 lira olmalıdır
- Tütün Tarım Satış Kooperatifleri bir an önce kurulmalıdır
- Tütün baş ve taban fiyatının saptanmasında tütün üreticisinin söz hakkı olmalıdır.
- Tütün piyasası kapandıktan sonra devalüasyona gidilmemelidir.
- Tütün alımlarında randıman başına birim fiyat uygulanmalıdır
- Tekel taban ve baş fiyatı önceden açıklamalıdır
- 1979'da üretici kuruluşların katılacağı Ulusal Tütün Kurultayı toplanmalıdır.
- Tekel eksperleri, tütün randımanlarını üreticiden saklamadan saptamalıdır
- Banka kredileri dönüm başına en az bin liraya çıkmalıdır
- Banka kredisinde ticari kredi değil, zirai kredi sistemi yürütülmeli ve faiz bu orandan hesaplanmalıdır.

Tarım Satış Kooperatifleri Genel Birliği Yasası bir an önce işlerlik kazanmalı, hayata geçirilmelidir. Bunu önkoşul olarak görmekteyiz. Üreticinin yanında olduğunu açıklayan hükümetimizin her türlü önlemi alarak üreticinin yanında kesin tavır almasını tütün üreticileri adına istiyoruz. 1979 yılı içinde partimizin, üretici kuruluşların, demokratik kitle örgütlerinin katılacağı **Ulusal Tütün Kurultayı'nın** toplanması için girişimde bulunmasını istiyorum. Tütünde sömürüye son... Yaşasın tütün üreticilerinin eylem birliği... Tütün üreticilerinin demokratik halk kooperatiflerine örgütlenmesi için ileri...

★

Rıza Hulki AKER
Sünnetçiler Köyü (Akhisar)

"Bize sözle efendi değil de yaşadığımız hayatla efendi gözüyle bakılmalıdır..."

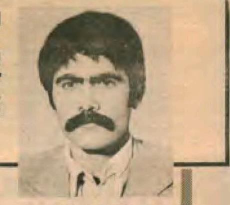
— 61 yaşındayım. 40 yıldır tütün ekerim. Bir buçuk yıl sürer tütüncülük. Yani gelecek yıl ekeceğimiz tütünün tohumunu çoktan ektik. Fideleri şimdilerde yetiştiriyoruz. **Çok zahmetlidir tütün. Çocuk gibi bakım ister.**

— Hükümet baş ve taban fiyatı önceden açıklamış olsaydı bugün bu rezilliği, korkuyu çekmezdik. Sırtımızdan tüccarlar milyonları vuruyor. Tekel bize güvenlik verse... Vermiyor. Tütünümüz düşük fiyatla elimizden çıkmasın diye, elimizde kalmasın diye, tüccara gidiyoruz. Tüccar, sanki Tekel çok düşük fiyat verecekmiş gibi şayiaları kendi adamları ile yayıyor. Tütünümüzü böylece düşük fiyatla alıyorlar... Ardından da bir devalüasyon, Geçen yıl biz tütünümüzü sattıktan sonra paranın değeri düşürüldü. Biz çok fakir duruma düştük. Bütün bunları Manisa milletvekillerimize ilettik. Hasan Ali Dağlı ile Hasan Zengin bize söz verdiler. Taban ve baş fiyat önceden açıklansın dedik, paranın değeri düşürülmesin dedik. Bize söz verdiler. Böyle olacak dediler. Bekliyoruz şimdi biz... Bakalım göreceğiz...

— Şimdilik hükümetin vereceği baş ve fatan fiyattan umutluyuz. Ama vermezse güvenimizi de, inancımızı da, umudumuzu da yitiririz. **Bize, sözle efendi değil de yaşadığımız hayatta efendi gözüyle bakılmalıdır.**

"Tütünde herkesin söz hakkı var, yalnız üreticinin yok!"

Ege Köy-Der Başkanı Talip Aslan ile bir söyleşi

Üzüm, incir, pamuk üreticileri TARİŞ ya da KÖY-KOOP birimlerinde örgütlenmeye çalışıyor. **Buna karşılık tütün üreticisi hala örgütsüzlüğün pençesinde. Tüm Ege köylülerinin demokratik kitle örgütü Ege Köy-Der şimdi bu yaraya parmak bastı. Ege köylüklerinde örgütlenme bilinci tütün üreticileri arasında da çığ gibi büyüyor.**

SAVAŞ YOLU, Ege Köy-Der Başkanı Talip Aslan ile İSTA Haber Ajansı Ege Bölgesi Temsilciliğinin yaptığı bir söyleşiyi sunuyor. Talip Aslan'ın cevaplarının TÜTÜN Sorunu üstüne hiç bilgisi olmayan okuyucularımıza bile yeterli bilgilenmeyi sağlayacağı kanısındayız.

★

İSTA — Ege Köy-Der olarak tütün taban fiyatı ve baş fiyatlar konusundaki görüşleriniz nelerdir?

Talip Aslan — Öncelikle şunu açıklamama izin verin. Ben kendim de bir tütün üreticisiyim. Tütün üreticisi olarak sorunları yakından biliyorum. Bunun yanısıra örgütümüz **Köy-Der** gerek tütün ve gerekse diğer tarım ürünleri konusunda çok geniş bir çalışma içindedir. Üretici köylülere, yakıcı sorunlarından hareketle hedef gösteriyoruz. Onları uyarıyoruz. Bizim araştırmalarımız ve çeşitli tütün merkezlerinde yaptığımız anketler şunu gösteriyor: Bu yıl taban fiyat 75 lira olmalı. Baş fiyat ise 95 liradan aşağı olmamalıdır.

İSTA — Sayın Aslan tütün üreticilerinin ve örgütünüzün bu talebi hangi verilere dayanıyor?

Talip Aslan — Anlatalım: Bir kere 1978 ürününün ortalama maliyeti kilo başına 68 liradır. Geçen yıl bu 55 lira dolayında idi.

Bu neden oluyor? Esas olarak tarım girdileri dediğimiz, ilaç, naylon, ip, çuval gibi maddelerin fiyatlarındaki yüzde 100'e varan artışlardan.

Bütün bunların etkisiyle bir dönümün maliyeti 6-7 bin lirayı bulmaktadır. İşte üreticinin alım gücünü koruyabilmesi ve borçsuz olarak seneye üretime devam edebilmesi için taban fiyatın 75 liradan aşağı düşmemesini ve baş fiyatın da 95 lira olmasını istiyoruz. Örgütümüz ve üreticiler istiyor bunu...

İSTA — Sayın Aslan kredi uygulaması konusunda tütün üreticilerinin istemleri nelerdir?

Talip Aslan — Efendim açıkçası mevcut kredi mekanizması tamamen üreticilerin aleyhinedir. Milyarlarca kredi 30 kadar büyük tüccara, aracıya ve yabancı tekele peşkeş çekilmektedir.

Yukarda söyledim. Bugün bir dönüme tütün için 6-7 bin lira harcama yapılıyor. Buna karşı Ziraat Bankası kaç lira verir bilir misiniz? **Sadece 450 TL...** Bu da tam değil. Çünkü krediyi ilk olarak alan veya para vermiş olan tütün üreticilerinin kredileri düşürülmekte veya kesilmektedir. Dahası var. Kredi verilirken üreticiler zincirleme birbirlerine kefil edilir. **Durum budur.**

İSTA — Üreticilerin Tekelden şikayetleri nelerdir? Tekelin taban ve baş fiyat uygulaması pratikte nasıl işliyor?

Talip Aslan — Efendim, Tekel güttüğü politikayla tamamen yerli ve yabancı tütün kumpanyalarına hizmet ediyor.

Şöyle: Bir kere Tekel randıman tesbitini **gizli** tutuyor. Kime karşı? Üretici köylüye karşı. Ama tüccarlar bunu çok önceden öğreniyorlar. Hem de Tekel'den. Onun için **önceden** piyasaya dalıyorlar. Tekel randıman tesbitini zamanında açıklamadığı gibi piyasayı da geç açıyor. Öte yandan ilan edilen baş fiyat da üretici için **pratikte** bir anlam taşımıyor. Çünkü, Tekel birkaç üreticiden baş fiyat üzerinden alım yapar, sonra fiyatları istediği kadar düşürür. Bunu denetleyen bir mekanizma bile yoktur. Yani tütün üreticisi Tekel eksperlerinin ve birkaç büyük tüccarın insafına terkedilmiş durumdadır.

İSTA — Sayın Aslan «Yaprak Avans» denen sey nedir? Bunun üreticiye ciddi bir katkısı var mı?

Talip Aslan — Yaprak avans 1974 yılında Ecevit hükümeti zamanında üreticiye ödenmeye başladı, Tekel tarafından ve kilo başına 2.5 lira olmak üzere. Bu fiyat 1977 yılına kadar değişmedi. **1978'de ise 4 liraya çıkarıldı. Biz çeşitli tütün üretim merkezlerinde** ve özellikle **Akhisar, Gördes, Saruhanlı, Kırkağaç, Turgutlu,** Cumaovası, Torbalı, Kemalpaşa, Bergama ve Seferhisar'da anketler düzenledik. Üreticilerin hemen hepsi, **yaprak avansın 10 lira olmasını istiyorlar.** Çünkü verilen avans ancak bir çocuğun ilkokul giderlerini bile zor karşılayacak kadardır.

İSTA — Sayın Aslan, Tütün Tarım Kanunu ve Milli Tütün Komitesi **konusunda örgütsel çalışmalarınız var mı? Bu konuda konuşalım.**

Talip Aslan — Evet, bu konularda biz **Ege Köy-Der** olarak çok yönlü bir çalışma içindeyiz. **Bir** kere 1177 sayılı **Tütün Tarım Kanunu'nda,** tohumun, Tarım Bakanlığı'nca ıslah edileceği ve fidelerin parasız olarak üreticiye verileceği belirtiliyor. Oysa bu hayata geçmiyor.

İkinci olarak 1196 sayılı **Tütün Tarım Satış Kooperatifleri Kanunu** var. Fakat bu da işlemiyor. Biz **Ege Köy-Der** olarak bunların ivedilikle hayata geçmesini istiyoruz. Bunlar olmadan **Milli Tütün Komitesi**'nin toplanması üretici için anlamsızdır. Çünkü **Tütün Tarım Satış Kooperatifleri Birliği ve Bölge Birlikleri** bu komitede yer almadığı sürece, komite, üreticiden yana değil, **tüccardan yana** bir olgu olacaktır.

Ege Köy-Der olarak biz, sorunun peşini bırakmayacağız. Söz konusu kooperatifin hayata geçmesi için yoğun bir çalışma içindeyiz. Ege Köy-Der, küçük ve orta üreticilerin haklarını savunan bir yığın örgütüdür. Üretici köylüler örgütlendikçe haklarını kazanabilirler. Bu örgütlenme için KÖY-KOOP'la dayanışma içinde savaşımımızı yükseltmeye kararlıyız.

dünyadan

İran'da, kim kimi?

İran'da kim, kimi? sorusu, gazetemiz baskıya girerken her zamankinden daha fazla gündemdeydi. Humeyni'nin İran'a dönmesi bekleniyor, milyonlarca kişi Humeyni'yi karşılamaya hazırlanıyordu. Çarşamba günü, Humeyni'yi Paris'ten getirecek uçağın hareketini engellemek ve terör yaratmak üzere, Başbakan Şahpur Bahtiyar'ın emriyle ülkedeki tüm havaalanları askerlerce işgal edildi.

İran, «kim kimi» sorusunun cevabının verileceği ana hızla yaklaşıyor. O an yaklaşırken, çeşitli toplumsal güç ve siyasal çizgiler büyük bir hareketlilik içindeler. Olaylar ne yönde gelişirse gelişsin, son günlerdeki gelişmelerin iki noktası özellikle ilgi çekiyor. Birincisi, Humeyni'nin İran'a dönmesinin kesinleşmesinden ve kitlelerin kararlı savaşımı sonucunda en gerici güçlerin, emperyalizmin belli bir gerileme içine girdiğinin gözlenmesinden sonra, «solcu» olduğu ileri sürülen bazı grupçukların gösterileri ve bunların Humeyni'yi destekleyen geniş kitlelerle çatışması. İkincisi de, bu olayların hemen ardından TUDEH'in yaptığı açıklama ve çağrı.

TUDEH, sözde «sol»un kitlelerle çatıştığı haberinden sonra yaptığı açıklamada TUDEH'in istemlerinin bu aşamada Humeynicilerin istemleriyle uyuştuğunu, bu yüzden TUDEH'in Humeyni'yi desteklediğini bildirdi. Böylece, emperyalizmi çok memnun eden «solcular dincilerle çatıştı» masalı, İran işçi sınıfı partisi tarafından yalanlandı. Hemen ardından Humeyni'nin, maocu-maceracı grupçukların gösterisini CİA ve SAVAK tarafından düzenlenmiş bir gösteri olarak nitelediğini de unutmamak gerek. Yine TUDEH'in açıklamasının önemli ve üzerinde düşünülmesi gereken yanı, devrimci durumun belirdiği anda, dar ve sekter tavırların rağbet edilmemesi gereken tavırlar olduğunu, somut koşulların somut tahlili ve ulusal güçlerin cephesi kavramlarının nasıl somutlanabileceğini açıkça ortaya koymasıydı. TUDEH bir süre önce de, durumun gerektirdiği çağrıyı yapmış ve halkı belliren koşullar ve bastıran emperyalizm güdümlü askeri darbe ihtimali karşısında yeni savaşım biçimlerine hazır olmaya çağırmıştı. Bu çağrı da, işçi sınıfı partisinin, içinde yaşayan anı tüm boyutlarıyla iyi değerlendirip buna uygun savaşım biçimlerini göstermesinin, «dün erkendi, yarın geç» diyebilmesinin güzel bir örneğiydi.

Öte yandan, emperyalist haberalma örgütlerinin çarpıtılmış haberlerinde solcu gruplar Humeyni yandaşlarıyla çatıştı biçiminde yansıtılan olayların içyüzü de hemen açığa çıktı. Bu «solcu»lar, İran'da varlıkları öteden beri bilinen ve Şah'a karşı savaşımı öteden beri saptıran, provoke eden maoculardan ve bazı maceracı grupçuklardan başkası değildi. Ve herzaman olduğu gibi emperyalizmin ve yerli gericiliğin güdümündeydiler. «Tarihsel ve sınıfsal» görevlerini (!) bu kez de İran'da yerine getiriyor ve kabaran devrim dalgasını provoke etmeye çalışıyorlardı.

İran'da karar ve kader anı... Şah, hâlâ ABD'ye gitmiyor, yakınlarda dolanıyor. Belli ki onun da bir umudu var. Ama milyonların harekete geçtiği, milyonların hızla bilinçlendiği ve hertürlü savaşım biçimlerine hazır olarak, korkuyu bile aşmış olarak meydanlara çıktığı bir ülkede, kim kimi sorusunun bugün değilse yarın, bir tek cevabı olacak: Geniş kitlelerin istediği cevap. Emperyalizme ve faşizme karşı cevap, daha güzel bir dünya cevabı...

Kapitalizmin açmazı, kapitalist ülkelerde grev dalgasının kabarmasına yolaçıyor..

Kapitalist ülkeler bunalımda

Kapitalist dünyadaki son gelişmeler, burjuvazinin ne yapsa batağa saplandığını, tüm ekonomi politikalarının iflas ettiğini ve geniş emekçi kitlelerin memnuniyetsizliğini, protestolarını eski yöntemlerle önleyemediğini ortaya koyuyor.

«**Toplumsal Anlaşma**»nın, yani işçi ücretlerini mahçup ve sinsi bir biçimde dondurmanın ustası olan İngiltere İşçi Partisi hükümeti de şu günlerde zorlu anlar yaşamakta. 100 bin kamyon şoförünün grevi, 30 bin kanalizasyon ve baraj işçisinin işi bırakması, tren makinistlerinin bir hafta içinde üç kez greve çıkması, ardından da 1.5 milyon kamu işçisinin iş durdurması, artık İngiltere'de toplumsal anlaşma döneminin kapanmakta olduğunu gösteriyor. İşçiler, emekçiler, kapitalist ekonominin bunalımından sorumlu olmadıklarının bilinciyle, bunalımın yükünü sırtlarına bindirmesine karşı çıkıyorlar.

İşçilerin, emekçilerin kapitalizmin bunalımının ağır sonuçlarını taşımamakta direndikleri tek ülke İngiltere değil. Son zamanlarda kapitalist ülkelerin büyük bir çoğunluğunda gözlenen ortak özelliklerden biri de kabaran grev dalgaları.

İspanya'da SEAT otomobil fabrikasının 20 bin işçisi, Fasa - Renault ve Cyrs Crysler fabrikalarının 34 bin işçisi, 18 bin temizlik işçisi, 70 bin otel işçisi, kısacası yüzbinlerce işçi, bunalımın yükünü taşımak istemediklerini belirterek greve çıktılar. **Fransa**'da Usinor çelik fabrikasında 14 bin işçinin işten atılması büyük protestolara yol açtı. Ülkenin en büyük sendikal merkezleri olan CGT, CFDT ve FEN 12 Ocak'ta Lothringen'de genel greve gittiler. Creusot-Loire'da çalışan 30 bin işçi, çığ gibi kabaran tensikatları protesto için işi bırakmış durumda. **ABD**'de 60 bin petrol işçisi, greve hazırlanıyor. Ücret artışları, sağlık hizmetlerinin işveren tarafından yerine getirilmesi taleplerin başında yer almakta. **İtalya**'da CGIL, CISL ve UIL konfederasyonları, ay sonunda genel grev yapacaklarını bildirdiler. **Federal Almanya**'da çelik işçileri, bu işkolunun en büyük grevini gerçekleştirdi.

Kısacası kapitalist ülkelerde grev dalgası, son zamanlarda kabardıkça kabarıyor.

ÜLKELER	GSMH ARTIŞ YÜZDESİ(*) 1977	1978	1979 (tahmini)	FİYAT ARTIŞI yüzde	İŞSİZ SAYISI
ABD	5.00	3.75	2.0	9.0	6.700.000
Japonya	5.25	5.75	4.75	3.9	1.050.000
F. Almanya	2.50	3.00	4.00	2.7	1.200.000
İngiltere	1.6	3.00	2.25	8.0	1.586.000
Fransa	3.0	3.0	3.5	9.5	1.475.000

(*) Gayri Safi Milli Hasıla (GSMH), üretilen mal ve hizmetlerin hiçbir indirim yapılmadan cari fiyatlarla belirlenmesidir.

KAPİTALİZMİN AÇMAZI

Ekonomik Yardımlaşma Konseyi'nin 30. altın yılına girdiği, sosyalist ülkeler ekonomilerinin serpilip geliştiği, sosyalist ülkeler emekçilerinin, halklarının yaşam düzeylerinin yükseldiği yeni yılda, emperyalist sistem, tekelci kapitalizm tüm belirtilere göre ekonomik açıdan büyük bir bunalım ve sarsıntının eşiğinde. Kapitalizmin bunalımı, pek çok hükümete, «**büyümeyi durduralım**» sloganını benimsetecek boyutlara varmış durumda. Tablo, bu konuda ilginç ipuçları veriyor.

Bu arada sömürü oranının emekçi sınıflar zararına alabildiğince artırılmasına; emperyalist ülkelerin de dünya üzerindeki talanı şiddetlendirmelerine karşın, kapitalist sistem öngördüğü hedeflere bile varamıyor. Örneğin OECD, ABD'nin 1978'de gerçekleştirebileceği GSMH artışını yüzde 4.8 olarak belirlemişti. Oysa, yalnızca yüzde 3.8 oranında bir artışla yetinildi. Aynı oran Japonya için yüzde 7 olarak saptandı, ancak yüzde 5.8 olarak gerçekleşti. Federal Almanya ise, öngörülen yüzde 3.5 yerine, yüzde 2.9'luk bir artış sağlayabildi.

Amerikalı ünlü marksist iktisatçı **Victor Perlo**, ABD'de işçilerin satınalma gücünün geçen yıla oranla yüzde 4 azaldığını, gerçek ücretlerin son altı ayda 5 kez düştüğünü, depolarda satış için sıra bekleyen malların biriktiğini belirterek, «**Bütün bunlar yeni bir fazla üretim krizinin ilk belirtileridir**» diyor.

Federal Almanya'nın en büyük bankalarından olan Dresdner Bank Yönetim Kurulu Başkanı **Hans Friedrichs** ise geleceğe ne denli karamsar baktığını şöyle ifade ediyor: «**Para bunalımı, işsizlik, enflasyon, talebin azalması, işte size 1979'un tablosu.**»

Sovyetler Birliğin'de yayınlanan «Yeni Zamanlar» dergisi, 1979'un 2. sayısında Türkiye üzerine bir yorum yayınladı. Bazı gazetelerde yanlış çevirilerle tahrif edilerek çıkan bu yazıyı, aynen yayınlıyoruz:

Türkiye 1978 yılında pekçok sorunla boğuştu. Bunların başında fiyatların sürekli yükselmesi ve artan işsizlik geliyor. En iyimser tahminlere göre, işsiz sayısı 3 milyonun üstünde. Ama Türkiye'nin sorunlarının en tehlikelisi, aşırı solla, özellikle yerli maocularla sıksık işbirliğine giren aşırı sağın başlattığı terör dalgası. Faşist çetelerin politik kişiliklere veya tanınmış kişilere saldırmadıkları, partilerin binalarını basmadıkları gün hemen hemen yok gibi. Tercüman gazetesi, terörün, 1978 yılında bin kadar insanın canına kıydığını yazıyor.

Bazı çevrelerin politik terörizmi, önü alınamayan anarşinin bir ürünü olarak göstermeyi kendi çıkarları açısından olumlu bulmalarına karşın, politik terörizmin kapsamı, yöntemleri ve amaçları, onun bir merkezden örgütlendiğini ortaya koyuyor. Basında belirtildiğine göre, politik terörizmin ardında, gerici Milliyetçi Hareket Partisi ile sıkı ilişkileri bulunan «Bozkurtlar» denen faşist komando çeteleri kadar, bu partinin üyeleri ve sempatizanları bulunmaktadır.

Aşırı sağcılar yeni yılın hemen öncesinde Kahramanmaraş'ta kitlesel bir kırıma geç-

SALT-II'nin önündeki engeller

Sovyet Dışişleri Bakanı Gromiko, ABD Dışişleri Bakanı Vance ile son görüşmelerinde...

Sovyetler Birliği ile ABD arasında yürütülen **Stratejik Silahların Sınırlandırılması Anlaşması** görüşmeleri, bütün dünyada olduğu gibi, ülkemizde de, büyük bir dikkatle izleniyor. Bu görüşmeler, yalnızca Sovyet ve ABD halkları açısından değil, tüm dünya halkları ve Türkiye halkının güvenliği açısından yaşamsal önem taşıyor.

Aralık ayında Sovyetler Birliği Dışişleri Bakanı Gromiko ile ABD Dışişleri Bakanı Vance, SALT konusunda yeniden bir araya geldiler. Ancak görüşmelerde atılması beklenen son adım atılamadı. Görüşmeler, sonuca vardırılamadı.

Emperyalizm, bu durumdan Sovyetler Birliği'ni sorumlu göstermeye çabalıyor. Özellikle ABD'deki soğuk savaş yanlısı çevreler, «böyle bir anlaşma imzalanamaz» düşüncesini yaymaya çabalıyorlar.

SBKP Genel Sekreteri ve Yüksek Şûra Prezidyum Başkanı **Leonid Brejnev, Time** muhabirinin sorunlarını yanıtlarken, Sovyetler Birliği'nin SALT konusunda her zaman eşitlik ve eşit güvenlik ilkelerine bağlı kalarak bir anlaşma imzalamaya hazır olduğunu bildirdi ve anlaşmanın önüne dikilen bazı engellerden söz etti.

Bu engeller bugün açık seçik ortada.

- Notron Bombası, Cruise Roketleri gibi yeni tip toplu kırım silahlarını sürekli olarak üreten, sonra da bunların SALT kapsamı dışında kaldığını ileri sürerek askeri üstünlük peşinde koşan ABD'dir.
- Anlaşma süresinin, «imzadan sonra üç yıl» olarak saptandığını inkâr eden, anlaşma süresini bir yıl gibi, konunun kapsam ve önemine hiç uymayan bir süreyle sınırlamak isteyen ABD'dir.
- Silahsızlanma sorununa akılcı yaklaşımıyla tanınan Paul Warnke'yi SALT görüşmeleri ABD komisyonu başkanlığından istifaya zorlayan görüşmelerden, ABD Silah Denetimi Komisyonu Başkanlığına, yumuşama düşmanı bir örgüt olan «Kuvvet yoluyla barış için koalisyon» örgütü üyesi emekli general Seignous'u getiren ABD'dir.
- SALT-II anlaşmasını, soğuk savaş döneminde yaptığı gibi, diğer politik amaçları doğrultusunda kullanmaya çalışan, özellikle de Camp David görüşmelerini SALT'a bağlamayı amaçlayan ABD'dir.
- Pekin ile diplomatik ilişki kurduktan sonra, gazetelerde, dergilerde «şimdi SALT görüşmelerinde Sovyetler'i istediğime getiririz» yolunda demeçler, yazılar çıkmasını sağlayan ABD'dir.

Görüldüğü gibi, dünya halkları açısından yaşamsal önem taşıyan SALT-II anlaşmasının imzalanması ABD tarafından tek taraflı çıkar uğruna engelleniyor. Oysa hayat, her geçen gün daha acil bir biçimde SALT-II'nin imzalanması gerekliliğini dayatıyor. Her an patlamaya hazır bir nükleer depoya dönüşmüş bulunan dünyamızda, insanlığın önünde duran tek almaşık stratejik nükleer silahların sınırlandırılması, tam ve genel silahsızlanma yolunda adımlar atılması ve bu süreçte ilerleme isteniyorsa, eşitlik ve eşit güvenlik ilkesinin elden bırakılmamasıdır.

"SALT" NEDİR?

- İngilizce **Stratejik Silahların Sınırlandırılması Anlaşması**'nın baş harfleri ile anılan **SALT**, Sovyetler Birliği ile ABD arasında nükleer silah indirimi konusunda yürütülen görüşmeler sürecidir.
- Bu görüşmeler süreci, dünyayı nükleer savaş tehdidinden korumak için Sovyetler Birliği'nin çabaları ile başlatılmış ve ilk aşaması 1972'de tamamlanmıştır.
- 22 Haziran 1973'de nükleer savaşın önlenmesi için ilk anlaşma imzalanmıştır.
- 3 Haziran 1974'de, uzun menzilli roketlerin sınırlandırılması konusunda anlaşmaya varılmıştır.
- 1974 Kasımında Vladivostok'daki doruk toplantısında, varılan anlaşma ABD ve Sovyet taraflarınca onaylanmış ve gelecege yönelik çalışmaların geliştirilmesi SALT-II'nin imzalanması kararlaştırılmıştır.
- 1977 Martından sonra, ABD, SALT sürecini baltalamaya, SALT görüşmelerinden, gücünü sosyalist ülkeler aleyhine artırma yolunda yararlanma girişimlerine başlamış; bundan sonra SALT görüşmelerinde daha ağır bir gelişme gözlenmiştir.

dış basında türkiye

Aşırı güçler azgınlaşıyor

tiler, kent halkına saldırdılar, kamu binalarını, evleri, dükkanları, vb. yaktılar. Bozkurtlar ve onlarla birlikte harekete geçen yobaz gericiler, en başta İşçi Partisi, Sosyalist İşçi Partisi, İlerici Gençler Derneği, TÖB-DER gibi ilerici parti ve örgütlere ve aynı zamanda da iktidardaki koalisyonun ağırlık partisi olan Cumhuriyet Halk Partisi'nin binalarına saldırdılar. Sonuç olarak 100 kadar insan öldürüldü, 1000'den fazlası yaralandı ve yaklaşık 300 ev yakıldı.

Türkiye'deki bir çok gözlemciye göre, terör kampanyasını yürütenlerin amacı, ülkede bir güvensizlik ve istikrarsızlık ortamı yaratarak; iktidarı durumu kontrol edememekle suçlama demagojisini kullanarak Bülent Ecevit Yönetimi'ni istifa etmeye zorlamak ve böylece ya yönetimi devralmak ya da gerici askeri diktatörlüğün yollarını açmaktır.

Bazı gözlemciler bugünkü durumu 1970'lerin ilk zamanlarındaki durumla karşılaştırıyorlar. O zamanlar yaygın bir dinamitleme, adam kaçırma, öldürme, banka soygunu dalgası patlak vermiş ve bu durum, ordunun politikaya müdahale etmesinin gerekçesi olmuştu. Gerçekten de 12 Mart 1971'de generallerin verdiği muhtıradan sonra «yasa ve düzenin sağlanması» gerekçesiyle sıkıyönetim ilan edilmiş, bir çok solcu örgüt kapatılmış, bir çok demokrat hapse atılmıştı. Bugün de, işçi sınıfının toplumsal eşitsizliğe ve ekonomik bunalıma karşı yürüttüğü muhalefetin ve daha geniş politik hak ve özgürlükler sağlanması, ceza yasasındaki antidemokratik maddelerin kaldırılması ve antiemperyalist bir politika güdülmesi yolunda yükselen kitlesel hareketin karşısında, gericilik, yeni bir «12 Mart» yaratmaya çalışıyor.

Başbakan Bülent Ecevit'e göre, aşırı sağcı provakasyon «devletin bütünlüğünü ve birliğini ortadan kaldırmak için başlamıştır.» Ecevit, hükümetin sıkıyönetim ilan etmek zorunda kaldığını, demokratik hakları ve yasal normları çiğnemeden, yasa ve düzeni yeniden sağlamaya çalışacağını söylemektedir. Demokratik örgütler ise, aşırı sağcıların sıkıyönetimden kendi amaçları doğrultusunda yararlanma girişimlerine karşı ulusu uyarmaktadır. Sosyalist İşçi Partisi'nin son kongresinde konuşan bir çok ilerici parti ve örgüt temsilcileri, gerici saldırganlık karşısında sol güçlerin birliğinin güçlendirilmesinin yaşamsal bir önem taşıdığını söylediler. Hâlâ yasak altında tutulan Türkiye Komünist Partisi de bunu sürekli olarak önermektedir. Komünist Partisi, şimdiki durumda özellikle önem taşıyan birleşik bir ulusal demokratik cephe kurulması için çağırıda bulunmaktadır.

Gus Hall, Çin Komünist Partisine mektup gönderdi

ABD Komünist Partisi Merkez Komitesi, Çin Komünist Partisi yönetimine bir mektup gönderdi. Genel Sekreter Gus Hall'un imzasıyla gönderilen mektupta ÇKP yönetiminin ABD emperyalizmi ile ortak girişimleri örnekler gösterilerek eleştiriliyor. Mektup şu cümlelerle başlıyor:

«Birkaç yıl önce gönderdiğiniz bir telgrafta, partimizi emperyalizme karşı gevşek davranmakla suçluyordunuz. Bu suçlamalar hiçbir kanıta dayanmadığı gibi, gerçek dışıydı. Şimdi bizim size, parti yönetiminize, emperyalizmle işbirliği yaptığı ve onu hoş göstermeye çalıştığı için bazı suçlamalarımız var.»

Dünya Barış Konseyi'nin son Başkanlık Divan toplantısı...

Dünya barış hareketinin toplantıları

Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Uluslararası Komitesi, Brüksel'de üç günlük bir danışma toplantısı yaptı. Ulusal komitelerin, çeşitli uluslararası örgütlerin katıldıkları danışma toplantısında, silahlanma yarışına son verilmesi ve yumuşama sürecinin askersel yumuşama ile tamamlanması sorunlarına ağırlık verildi.

Öte yandan Dünya Barış Konseyi'nin Genel Kurulu, 2-5 Şubat tarihleri arasında Demokratik Alman Cumhuriyeti'nin başkenti Berlin'de toplanacak. Gündemde, bu arada silahsızlanma, antifaşist savaşım, Vietnam, Nikaragua, Filistin ve İran halkıyla dayanışma ile silahsızlanma ile kalkınma ilişkisi gibi sorunlar bulunuyor.

CIA'nın savunma bütçeleri yalanı

CİA'nın Sovyetler Birliği ve ABD'nin savunma bütçeleri ile ilgili bir raporu yayınlandı. Bu raporda ABD savunma bütçesi, 1977'de 99, 1978'de 102 milyar dolar olarak gösteriliyordu. Sovyetler Birliği'nin savunma harcamaları CİA raporundaki iddiaya göre, 1971'den bu yana devamlı artmakta imiş. Oysa ABD'nin savunma bütçesi, 1977'de 118, 1978'de ise 130 milyar dolardı, Sovyetler Birliği'nin savunma bütçesi ise artmak bir yana, 1977'deki genel bütçedeki yüzde 7.2'den, 1979'da yüzde 6.4'e düşürülmüştür.

Sovyetler Birliği'nin savunma bütçesinin 1977, 1978 ve 1979 yıllarında aynı kaldığını, 17 milyar 200 milyon ruble olarak bağlandığını CİA denetimindeki New York Times gazetesi bile defalarca itiraf etmek zorunda kalmıştır.

Tayland Hükümeti Kamboçya ile iyi ilişkiler kurmak istiyor

Tayland Başbakanı Kriangsak Chamanand, Japonya'da yaptığı gezi sırasında verdiği demeçte, ülkesinin bütün komşularıyla, bu arada Vietnam ve Kamboçya ile iyi ilişkiler içinde bulunmayı istediğini, Kamboçya'daki son gelişmelerin bu politikayı değiştirmeyeceğini açıkladı. Başbakan, Asya'daki kollektif güveni savundu ve Vietnam ile Tayland arasındaki iyi komşuluk ilişkilerinin bölgedeki barışın önemli bir faktörü olduğunu vurguladı.

DÖNEMİN KOŞULLARINDA KİTLE ÇALIŞMASI

Faşizmin göbeğinden, Leipzig duruşması kürsüsünden, Dimitrof şu çağrıyı yapıyordu: **«Kitle çalışması, kitle savaşımı, kitle direnişi, birlik cephesi, maceraya yer yok!»**

İşte günümüzün görevlerinin, en genel plandaki en özlü bir anlatımı...

Demokratik hak ve özgürlüklerin kısıtlanması hızlanırken, kitlelerin istemlerini belirtme ve istemlerinin gerçekleşmesi için savaşım olanakları giderek güçleşiyor. Önümüzdeki günlerde bu olumsuz gelişmenin daha da hızlanacağı görülüyor. Bu durum işçi sınıfı hareketinin görevlerini artırırken, bu görevlerin yerine getirilmesi zorunluluğunu da ertelenmez kılıyor.

Günümüz koşullarında başlıca görev, **elimizdeki demokratik mevzileri korumak, alabildiğince genişletmek ve kitlelerin içine daha fazla uzanmak, kitleler içinde boy atmak, kök salmak olarak beliriyor.** Aslında, demokratik mevzilerin korunması ve dönemin koşullarında olabildiğince genişletilmesi, kitleler içinde işçi sınıfı hareketinin etkinliğini artırmaktan, her olanağı kullanarak, onlara daha geniş boyutlarda ulaşabilmekten bağımsız değil. Demokrasi savaşımı, bastıran faşizm tehdidine karşı savaş, kitleleri peşinde sürüklediği oranda güç kazanır ve başarıya ulaşabilir.

ÖNCE KİTLELERİN DURUMUNA BAKALIM

Günün görevlerini ve savaşım biçimlerini saptarken, işçi sınıfı ve emekçi kitlelerin içinde bulundukları durumun, bunların nesnel (objektif) ve öznel (sübjektif) koşullarının iyi bilinmesi, doğru gözlenmesi büyük önem kazanıyor. Kimlere, hangi kitlelere ne oranda, nasıl bir çalışma ile ulaşılabilir? Başka bir deyişle, dönemin koşullarında kitle çalışması nasıl yapılabilir? Kitleler savaşıma nasıl sokulabilir? Bu sorulara doğru ve etkin cevaplar bulabilmek, bir yönüyle de kitlelerin içinde bulunduğu durumun, toplumun nesnel ve öznel koşullarının iyi kavranmasına bağlıdır. Nesnel ve öznel koşullar birer **veridir.** Kuşkusuz işçi sınıfı hareketinden bağımsız, onunla etkileşim halinde olmayan veriler değillerdir bunlar. Ama **belli bir anda,** toplum, bizim **olmasını istediğimiz gibi** değil, **«olduğu gibi»**dir. Sorun, toplumu **«olduğu gibi»** durumundan bir adım daha öteye, **olması gereken** noktaya götürebilmektir. Nasıl? Önce toplumun, kitlelerin bulunduğu noktayı çok iyi değerlendirerek, sonra o duruma en uygun çalışma biçimlerini bularak.

Bu açıdan bakıldığında, ülkemizde geniş emekçi kitlelerin hangi nesnel durumla karşı karşıya bulunduklarını ve nasıl bir öznel koşul içinde olduklarını bir kez daha saptamakta yarar var:

Bugün ülkemizde ekonomik sorunlar ve çözümsüzlükler çığ gibi büyüyor. İşbirlikçi tekelci sermayenin ekonomik ve siyasal plandaki bunalımı, debelenmesi, ülkeyi içine yuvarladığı uçurum, geniş kitlelere, pahalılık, yoksulluk, yokluk, işsizlik, «anarşi», canına, malına, yarınına güvensizlik olarak yansıyor. İşçi sınıfı ve emekçi kitleler, tüm Cumhuriyet tarihinde böylesine bir bunalım girdabına yuvarlanmamışlardı denebilir. Üstelik de bu durum, daha bir yıl önce halk kitlelerinin gözünde umut haline getirilen sosyal demokrasinin iktidarı döneminde ortaya çıkıyor.

Böylece, geniş kitlelerin gözünde sosyal demokrasinin balonu sönüyor. Öyle ki, sosyal demokrasinin sözcüleri bile bugün artık kendi görüşlerini savunamaz duruma geldiler. Akgünler, insanca - hakça düzen, ne ezen - ne ezilen, tekelleri kuşatma vs. edebiyatı çoktan terkedildi. Kitlelerin, hatta CHP'nin kendi kitlesinin ileri kesimleri sosyal demokrasinin de çözüm olamayacağını hergün biraz daha iyi kavrıyorlar. İşbirlikçi tekelci burjuvazi kendi sorunlarına bile çözüm bulamıyor. Ekonomik planda, emperyalist mihraklara teslim olma dışında, çözüm diye dört elle sarıldıkları tek şey, «tüketimi kısma» adı altında yutturulan işçi ve emekçilerin ücret ve gelirlerini sınırlamak. Siyasal planda ise çözümü, kısıtlı demokrasiyi daha da kısıtlamakta, önce sıkıyönetim altında mevcut hükümeti denemekte, bu arada kimilerinin «partiler üstü» kimilerinin «harp kabinesi», kimilerinin geniş «tabanlı» diye niteledikleri bir hükümet modeli oluşturmakta, daha da olmazsa faşist tırmanışı hızlandırıp faşizme kadar varmakta görüyor.

Böyle bir toplumsal ortam başta işçi sınıfı ve emekçiler olmak üzere en geniş kitlelerin memnuniyetsizliğini, huzursuzluğunu, tepkilerini giderek artırıyor. Bu tepkiler mevcut düzene olduğu kadar, bir zamanlar «umut» olarak belletilen sosyal demokrasiye karşı da yöneliyor. Özetle söyleyecek olursak, nesnel koşullar kitlelerin toplumsal hareketliliğini arturacak özellikler gösteriyor. Kitleleri tepkiye, protestoya, hareketliliğe itecek nedenler olgunlaşıyor. İşte bu yüzden ve bu nedenle, burjuvazi, kitlelerin potansiyel hareketliliğinin gerçek hareketliliğe, büyük kitle eylem ve tepkilerine dönüşmesini engellemek için elinden geleni ardına koymuyor. Bunu, bir yandan uzun süredir faşist terörü tırmandırarak, yetmeyeceğini görünce de, CHP ağırlıklı hükümet eliyle antidemokratik gidişe hız vererek yapıyor. Gelişen ve geliştirilecek antidemokratik baskıların geniş kitlelerin savaşıma girmesini, kitle eylemlerinin önünün alınmasını hedeflediği tartışma götürmez bir konu.

AJİTASYON-PROPAGANDA

Görüldüğü gibi, işçi sınıfı hareketinin doğru görüş ve çizgisini; strateji ve taktiklerinin doğruluğunu kitlelere ulaştırabilmek ve bunu onlara, günlük yaşamları içinde kavratabilmek için, bugün dünden daha fazla olanak vardır. Ne varki, günün koşulları bir çelişkiyi de birlikte getiriyor: Sıkıyönetim uygulamaları ve «olağanüstü durum» ortamı kitle savaşımının gündeme gelmesinin biçimlerini kısıtlıyor. Yani nesnel ve öznel koşullar kitlelerin hareketliliğinin gelişmesine elverişli ortamı yaratırken, kitlelerin eylem potansiyelini geliştirirken, hukuksal koşullar bunu engelliyor. Bu, toplumsal gelişmeye ters düşen, ama dikkate alınması gereken bir çelişkidir.

Böyle bir ortamda, demokratik hak ve özgürlüklerin düne göre daha da kısıtlanmış olması, kitle çalışmasını, kitleleri günlük sorunlarından hareketle haklı istemleri için savaşıma çekmeyi olanaksız kılmaz. Belki de günümüzün asıl önemli soru ve sorunu tam bu noktadadır. Baskı ve kısıtlamanın arttığı yerlerde ve durumlarda, «artık kitle hareketi yapılamıyor» diyerek çözümsüz kalmak, kitlelere güvenmemenin sonucudur; sağ ve sol oportünizme kapıları açar. Yine böyle bir umutsuzluk ve tıkanıklık, kitlelerin hareketlenmesini, kitleleri hareketlendirmenin sadece ve sadece yürüyüş ve miting olarak anlamanın da sonucudur. Yapılması gereken, içinde yaşadığımız koşullarda kitleleri hareketlendirmenin ve kitle içinde çalışmanın biçimlerini, yöntemlerini bulmaktır.

Bunu bir başka türlü dile getirmeye çalışalım. Ajitasyon ve propaganda çalışması her zaman her türlü koşulda yapılır. Özü de değişmez. Ne var ki biçim ve yöntemleri değişebilir.

Öncelikle, ajitasyon ve propaganda çalışmasının, yani geniş kitleleri belirli hedefler ve belgiler etrafında savaşıma sokma çalışması ve kitleler içinde işçi sınıfının yolunun, stratejik hedeflerinin doğruluğunu anlatma çalışmasının birbirlerinden kopuk olmadığı kavranmalıdır. Ajitasyon ve propaganda, birbirine diyalektik bağlarla bağlı bir bütündür. Bu diyalektik bağ kavranmazsa, ajitasyon veya propaganda ayaklarından biri mutlaklaştırılırsa, bu ayaklardan biri veya diğeri ihmal edilip önemsenmezse, kitle çalışması eksik kalacağı gibi her an yanlış yönlere akabilir. Özetlersek, **taktik hedeflerimizin ajitasyonunu, stratejik hedeflerin propagandasıyla birlikte** götürmeliyiz. Her ikisinin de kitleler içinde başarıyla yürütülmesinin nesnel önkoşulları günümüzde vardır. Üstelik de, koşulların giderek ve hızla olgunlaşmasıyla, yarın kitlelerin olağanüstü hareketlenecekleri an geldiğinde, bu hareketliliği yönlendirebilmenin, kitleleri harekete geçirebilmenin koşulu da o zamana kadar ajitasyon propaganda çalışmalarını uyumlu şekilde geliştirebilmektir.

NASIL BİR AJİTASYON?

Ajitasyon çalışması yani geniş kitlelere belgilerimizin, istemlerimizin en yakın hedeflerimizin kavratılması ve onların harekete geçirilmesi çalışması, kuşkusuz, demokrasi koşullarında çok daha kolaydır. Bu yüzden işçi sınıfı aynı zamanda demokrasiyi korumak ve geliştirmek için de savaşır. Demokratik koşullarda büyük kitle mitingleri, kitle yürüyüşleri ajitasyon çalışması için en elverişli alanlardır. Ama bu türlü hareketlilikler de ancak kitlelerin bağrında onların somut yaşam ve koşullarından kaynaklanan çalışmalar yapılırsa başarılı ve gerçekten **kitlesel** olur. Hele, içinde yaşadığımız dönem gibi antidemokratik baskıların yoğunlaştığı ve bu türden eylem türlerinin büyük ölçüde kısıtlandığı durumlarda, kitle içinde ajitasyon çalışmalarının ve kitleleri hareketlendirmenin yeni biçimleri düşünülebilir. Tütün üreticilerine «grev» ajitasyonu, sanayi işçisine taban fiyatların yüksek tutulması ajitasyonu, yoksul ev kadını kitlesine, soyut bir «emperyalizme hayır» ajitasyonu hedefini bulmaz. Bunun örnekleri hergün gözlerimiz önünde yaşanmakta, kitlelerin somut koşullarını hesaba katmayan, onlardan hareket etmeyen ajitasyon çalışmalarının, kitleleri itme sonucuna bile vardığı görülmektedir. Bunun yerine, geniş işsiz kitlelerini işyerlerinde, mahallelerde örgütleyebiliyor muyuz? Onları iş ve işçi bulma kurumları önünde, fabrikalar önünde upuzun kuyruklar oluşturmaya, saatlerce burada kalmaya yönlendirebiliyor muyuz? Ve üzerine polisin cobu veya sıkıyönetimin yasağı indiği zaman, belgilerimizin ve istemlerimizin doğruluğunu ona kendi deneyi içinde somut olarak anlatabiliyor muyuz? İşte başarıya ulaşmış bir kitle çalışması, başarıya ulaşmış bir ajitasyon çalışması... Öğrenci yurtlarında diyelim ki faşist işgal var. Öğrenci aileleri arasında ciddi, tutarlı bir çalışma yapabiliyor muyuz? Öğrenci ailelerini, kadın çoluk çocuk, en geniş şekilde Milli Eğitim sorumlularının kapılarının önüne yığabiliyor muyuz? Faşist işgali onlara ve kitlelere somut olarak gösterebiliyor muyuz? İşte başarıya ulaşmış bir ajitasyon çalışması daha... Uzayan gaz kuyruklarında, tüm evlerinde yakacak sıkıntısı çekilen mahallelerde, akaryakıt karaborsası ve yokluğundan hareket edecek bir ajitasyon çalışmasının hedefini bulmaması için hiçbir sebep yoktur. Günden güne yoksullaştığını her hafta yiyecek pazarından dönüşünde iyice gören işçi kesiminde hayat pahalılığı bir ajitasyon çalışmasının hedefini bulmamasının tek nedeni ancak beceriksizlik olabilir. Lağımların sokaktan aktığı bir gecekondu mahallesi halkı, belediye'nin önüne neden yığılmasın... Örnekler uzatılabilir. İşin özü değişmez. Kitlelerin nabzını elinde tut; onların somut sorunlarından, en can alıcı dertlerinden hareket et, bu dertlerden hareket ederek ajitasyonunu mevcut düzene bağla. Propaganda çalışmana bu noktadan sonra devam et.

Kimi zaman küçümsenen konular, kolay görülen çalışma, gerçekte en yararlısı ve bir bakıma da en zorudur. Konut ve kira sorunundan veya bir gecekondu semtinde lağımların sokaklarda akması derdinden hareket eden bir ajitasyon çalışması çoğu kez, klişeleşmiş bir bildiri kaleme alıp bunu sokakta dağıtmaktan çok daha güç ama çok daha etkilidir.

Burada, üzerinde durulması gereken bir diğer nokta, bizim bildiklerimizi kitlelerin bildiğini sanmaktır. Bizim için hiç de o ve basit olan doğrular, kitleler için hiç de o kadar kolay görülür olmayabilir. Kitlelerin gerçekleri kavrayabilmeleri için, önce gerçekleri kendi toplumsal pratiklerinde yaşamak, denemek zorunda oldukları unutulmamalıdır. Bu yüzden kitlelerin yaşamlarından, deneylerinden hareket etmek belgilerimizi, önerdiğimiz eylemleri bu yaşam ve deneylerden çıkarmak, onlarla bağlantılı kılmak, ajitasyon çalışmasının özüdür. O zaman kitleler doğru önerilerimizi, doğru çizgimizi kavrayacaklar ve bize inanacaklardır, güveneceklerdir. Onların en geniş şekilde eyleme sokulması veya eylemlerinin yönlendirilmesi de ancak o zaman gerçekleşebilecek ve doğru rayına oturabilecektir.

STRATEJİK HEDEFLERİMİZ İÇİN PROPAGANDA

Kitleler içinde ajitasyon çalışması, bunun doğru bir öz üzerinde değişik ve koşullara uygun biçimlerinin geliştirilmesi, işin bir yanıdır. Stratejik hedeflerin, genel hedeflerin propagandasına gereken önem ve ağırlık verilmezse, ajitasyon çalışması tek ayak üzerinde kalır. Bu düzenin olumsuzluklarını, kitlelere, somut yaşamlarından hareket ederek anlatacağız ve istemlerimizi söyleyeceğiz. Ama onlara ileri demokrasi hedefini ve en ileri kesimlere uzak programımızı da, sosyalizmi de anlatacağız. Dönemi ajitasyon dönemi olarak sınırladık mı, en önemli işlerden olan kadro çalışmasını, ileri kadroların yetişmesi, sayılarının çoğalması ve onların, yetişmiş olarak kitlelere gitmeleri çalışmasını bir yana bırakmış oluruz.

Propaganda çalışmasını, stratejik hedeflerimizin kavratılması çalışmasını sürdürürken, buna bağlı olarak ideolojik savaşımı da erteleyemeyiz. Solda yer alan çeşitli çizgilere karşı ideolojik savaşım işçi sınıfı hareketinin gündeminin ikinci maddesine ertelenemez. Propaganda çalışmasının bütünlüğünden, sağlıklılığından, etkinliğinden ayrılamaz.

Özetle, «günün koşullarında ne yapılabilir» sorularının yoğunlaştığı şu dönemde, işçi sınıfı hareketinin istem ve önerilerinin doğruluğunun; ülkenin içinde bulunduğu çıkmazdan kurtuluş yolunu gösteren tek doğru görüşün işçi sınıfının siyasal hareketinin görüşü olduğunun geniş kitlelerce kavranması için, tüm görünürdeki engellere rağmen bugün dünden daha fazla olanak vardır. Kitlelere ne kadar ulaşabilirsek, doğruluğumuzu kavrayanlar, bu doğrular uğruna savaşıma girenler o kadar fazla olacaktır. Kısaca kitleler içinde daha fazla, daha yoğun, daha sistemli, daha bilimli çalışmak gerekir. Propaganda ve ajitasyonu, aralarındaki diyalektik bağı hiç gözardı etmeden ve birini diğerinin aleyhine mutlaklaştırmadan yoğunlaştırmak gerekiyor. İdeolojik savaşım birlik için savaşım diyalektik bağ ve bütünlüğünü kavramak, birliğe kitleler içinde güçlenerek ve ilkeli biçimde varmak gerekiyor. Evet, **«Kitle çalışması kitle savaşımı, kitle direnişi, birlik cephesi, maceracılığa yer yok.»**

SANATÇILARIMIZ YANITLIYOR

Sanat ürünü kitlelerle nasıl buluşacak?

Savaş Yolu'nun üçüncü sayısında, Kültür-Sanat-Edebiyat sayfasında «Sanat seçkinlerin işi olunca» başlıklı bir yazı yeraldı. Yazıda sanatın gerçek anlamda kitleselleşmesinin, yani en geniş kitlelere yayılmasının, en geniş kitlelerin sanatla uğraşma ve sanat ürününden yararlanma olanaklarının en geniş ölçüde açılmasının sosyalizmle birlikte gerçekleşebileceği görüşü dile getiriliyordu. Yazı, «sosyalizme kadar yapılacak birşey yok mu?» türünden sorulara yolaçtı. Savaş Yolu bu soruya cevap vermekte bir ilk adım olmak üzere, kitlelere seslenen sanatçılara, sanat emekçilerine, «Sanat ürünleri sanatçı kitlelerle nasıl buluşur?» sorusunu yöneltti. Sanatçılarımızın yanıtlarını yayınlıyoruz.

Engin ERGÖNÜLTAŞ

Karikatürcü

"Sanatçı, yaşamın pratiği ile içiçe olmalı. Odalara kapanıp ilerici sanatçı olmak imkansız"

«Kitlelerle ilişki kurma konusunda Lenin, eğitim ve pedegoji üzerine yazdığı yazılarda, kitlelerin o an içinde bulundukları bilinç düzeyine inmekle, kitlenin bilinç düzeyini yükseltmek arasındaki çelişkinin önemini işaret ediyor.

Bu noktadan bakıldığında kolayca görülebilir ki, kitlelerin düzeyine iniyorum derken, kitleyi aynı bilinç düzeyinde tutma «Ona hiçbirşey vermeme» tehlikesi, öte yandan da, bilinç düzeylerini yükseltme olanaklarını ararken «kitlelerden kopma tehlikesi vardır.»

Bu iki uç arasında kurulacak diyalektik bağ, sanatçının kitlelerle kuracağı ilişkinin sağlıklı ve geniş boyutlu olmasını sağlayacaktır.

Sözü edilmesi gerekli, diğer bir önemli sorun da, sanatçının kendini daha üst bir sınıftanmış gibi görmesi ve kendini artık belli bir düzeye ulaşmış bir «tam»lık içinde sanması tehlikesidir.

Sanatçı kitleleri eğitirken kendisinin de sürekli eğitime ihtiyacı olduğunu unutmamalı. Bu arada, yaşamın pratiğiyle de içiçe olunması gerektiğini de söylemek isterim.

Artık, odalara kapanıp ilerici bir sanatçı olmak imkansız.»

Müjdat GEZEN

Güldürü sanatçısı

"Sanatçı, gününü ve çağını yansıtan kişidir. Sanat kaynağını toplumdan almalıdır"

«Öncelikle sanat, kaynağını toplumdan almalıdır. Sanatçı aldığı bu kaynağı, kendi yorumunu katarak yeniden onu halka yansıtmalıdır. Günümüzde sanatla ilgilenen toplumlar kendi sorunlarını içermeyen sanat olaylarına sanat olarak bakmıyorlar. Benim kendi mesleğimle ilgili sanat görüşüm böyledir. Yapmakta olduğum da budur. Mizahla uğraşan bir kişi olarak, benim esin kaynağım halktır. Ve yine benim kanıma göre sanatçı, gününü ve çağını yansıtan kişidir. Çünkü bizden önceki çağları bizden önceki sanatçılar yansıttılar, biz çağımızın sorunlarına sanatçı gözüyle bakacağız. Bizden sonraki çağlarda da bizden sonra gelen sanatçılar aynı görevi üstlenecekler. Bu görevi başarıyla yerine getiren sanatçılar ise halkı daima yanlarında bulacaklardır.»

Yavuz ÖZKAN

Film yönetmeni

"Yapıtlarımızın halk yığınlarıyla buluştuğu yeri kendi insiyatifimizle düzenleyebilirsek, kitlemize ulaşırız"

«Konuya bir sinemacı olarak yaklaşmak istiyorum. Sinemanın değişik bir konumu var. Sinemanın daha geniş halk kitlelerine ulaşmasının yolu, dağıtım şebekesini ellerinde tutanlardan geçmektedir. Bugünkü işleyişiyle, biz ancak dağıtımcıların ulaştırmak istediği ölçüde ve biçimde seyirciye gidebiliyoruz yapıtlarımızla. Elbette bu konuyu irdelemek bu kadar yüzeyde yapıldığında çok şey açıklamayabilir. Yapıtlarımızın, halk yığınlarıyla buluştuğu yeri biz kendi insiyatifimizle düzenleme yoluna gidebilirsek asıl ulaşılması gereken kitlemizle buluşabileceğiz demektir. Bugünkü aşamada, sendikaların, demokratik kitle örgütlerinin somut desteğinden yoksun, normal işletme düzeninde seyirciyle buluşmak yeterli değildir. «Maden» filmimiz örneğinde de görüldüğü gibi bizim seyirciye ulaşmamızı engellemeye çalışan bir çok güç vardır.

Bir de en azından ilki kadar önemli olan başka bir konu var: Varsayalım ki pratikteki tüm engeller aşıldı ve yapıtımız seyirciye sunulmaya hazırlandı. Bu kez halk yığınlarının, seyretmek güdüsünden, olaya sahip çıkmasını sağlamak sorunu var. Artık kitleler, antifaşist, antiemperyalist savaşımdan kendilerinin soyutlanamayacağını hızla farketmektedirler. Öncü sınıf yani işçi sınıfı, köylüler, kent küçük burjuvazisi ve diğer tabakaların verdikleri kavganın içinde yer almak, bu kavgada sanatın yerini doğru saptamak ve bu sorumluluk içinde üretime yönelmek, kitlelerle doğrudan ilişkiye girmek demektir. Üretilenin doğru teşhislerle ve geniş halk yığınlarının gerçek kavgasını yansıtacak özelliklerle ortaya çıkarılması zaten kaçınılmaz bir görevdir.»

Barış PİRHASAN

Sanat Emeği Dergisi Yazı Kurulu üyesi

"Kitlelerin kültür araçlarından eşit olarak yararlanmalarını sağlamak, yarına ertelenecek görev değil"

«Halkın yüzyılların sınavından geçirerek olgunlaştırdığı ve yaşattığı bir beğeni düzeyi var. Bir de burjuva kültürünün ve sanatının sağladığı geniş olanaklar, iyi elenip sindirilmesi gereken zengin bir kalıta sahibiz. Sanatçılar bir «meslek görevi» olarak, bu iki beğeni biçiminin üst düzeyde bir sentezini yapma çabası içinde. Birincisi bunu başarmak gerek. Ama sorunun asıl canalıcı yanı, ortaya çıkan soylu ürünleri halka ulaştırabilmek; emekçilerin sanat üreticisi olma hakkını elde etmek; kitlelerin kültür araçlarından eşit olarak yararlanmasını sağlamak. Bunlar yarına ertelenecek görevler de değil. Sözü geçen mevzilerden çoğunu biz, emperyalizmin kültürel saldırısı -reklâmlar, dizi filmler vb.- karşısında ve okuma yazma bile bilmeyen milyonlar ortamında ele geçirmek zorundayız. Sanat emekçisine burada düşen görev, meslek örgütlerini bu yönde harekete geçirmek, daha çok örgütlenmek ve en küçük bir olanağı bile işçi sınıfı adına, yani bütün halk adına kullanma kavgası vermektir.»

Ruhi SU

Ses sanatçısı

"Kendi ölçülerine göre bir değer taşıyan ve halkın anlama olanakları içinde olan sanat, halka ulaşır"

«Sanatın geniş halk kitlelerine ulaşması ya da ulaşamaması, sanatın kendisinden ve toplumun koşullarından gelen çeşitli nedenlere bağlıdır. Kendi ölçülerine göre bir değer taşıyan ve halkın anlama olanakları içinde olan sanat, halka ulaşır. Sanat böyle olur da, sanatçı sanatını halka ulaştırma olanaklarından yoksun olabilir. Herhalde halka ulaşana ya da ulaşmayana bakıp da olumlu olumsuz yargılara varılamaz. Gerçek bir sanatın geniş halk kitlelerine yayılabilmesi sanatçıya olduğu kadar toplum kurumlarına da düşen bir iştir.»

Ali TAYGUN

Tiyatro sanatçısı

"Somut sorunlarına sanatçının yapıtında karşılık bulan kitleler ona ulaşacaklardır"

«Sanatı geniş kitlelere ulaştırmanın sırrı, sanatta, düpedüz geniş kitlelerin sorunlarını ele almakta yatar. Ancak günümüzde, «Bana kaderimin bir oyunu mu?» da geniş kitlelerin ilgisini çeken bir sorun. «İyiler, iyi olabilirler mi uzun zaman?», «Faşizm kimin işine yarar?» ya da «Nesnel olmak yansız olmak mıdır» gibi sorunlar da geniş kitlelerin sorunları...

Sanatçı hayatın gerçekliğini yansıtırken onu değişebilirliği ile sunmayı değişmesi gerektiğini kavratabilmeyi, kavramanın tadını sağlamayı, kendine görev olarak benimsemişse, somut sorunlarına onun yapıtlarında karşılık bulan geniş kitleler ona ulaşacaklardır.»

DEMOKRATİK ÖRGÜTLERDEN HABERLER

TÖB-DER'de şube kongreleri sürüyor

Çeşitli il ve ilçelerde bulunan TÖB-DER Şube Kongreleri yapıldı.

Selçuk TÖB-DER Şube Kongresi 6 Ocak günü yapıldı ve seçimleri Birlik Dayanışma Grubu kazandı. Tek listenin katıldığı seçimler sonucu, İbrahim Akar, Naci Aydın, Atay Tozlu, Muharrem Pektaş ve Selahattin Yılmaz Yönetim Kurulu üyesi oldular.

Sarıgöl TÖB-DER Şube Kongresi de 6 Ocak günü yapıldı ve kötü hava koşullarına karşı çok sayıda öğretmen katıldı. Birlik Dayanışma ve Halkçı Eğitimcilerin ortak listesi 45 oyla seçimleri kazandı. Devrimci Öğretmen grubunun listesi ise 30 oy alabildi. Yönetim Kurulu, Ömer Karcı, Mahmut Babür, İbrahim Çiftçi, Abdullah Çetin, Alaattin Gençer'den oluştu.

Sındırgı TÖB-DER Şube Kongresi de 13 Ocak günü yapıldı. Seçimleri Birlik Dayanışma ve Halkçı Eğitimcilerin ortak listesi kazandı. 86 oyla seçimi kazanan Yönetim Kurulu'na Cemal Arslan, İhsan Durak, Hasip Gül, Erol Ozan ve Nazmi Şahin getirildi.

★

TÜS-DER İzmir Şubesi seçimlerini Birlik Dayanışma'dan yana olanlar kazandı

TÜS-DER İzmir Şubesi'nin, Belediye Meclis Salonunda yapılan Kongresindeki konuşmalarda, içinde bulunduğumuz koşulların güç ve eylem birliğini zorunlu kıldığı belirtildi; bunun için de güçlü ve yığınsal bir örgütlenmenin başarılması gereğine dikkat çekildi.

Kongre sonunda yapılan seçimleri 72 oy alan Birlik Dayanışma listesi kazandı. Diğer liste ise ancak 18 oy alabildi.

TÜS-DER İzmir Şubesi Yönetim Kurulu'na, İbrahim Uysal, Naim Türel, İbrahim Cengiz, Raif Dinçeriş ve Emin Yıldırım seçildiler.

★

İKD gün geçtikce daha geniş kadın kitlelerini kucaklıyor

İlerici Kadınlar Derneği'nin Uşak ve Salihli'de de örgütlenmesinden sonra şube sayısı 28'e ulaştı. Ayrıca, Balıkesir'e bağlı Bandırma'da ve İzmir'e bağlı Bademler Köyünde de İKD temsilcilikleri açıldı.

Faşist saldırı ve baskıların arttığı dönemde ilerici kadın hareketinin ulaştığı boyut, demokrasi savaşımı açısından büyük önem taşıyor.

Hükümet, UDKF'ye üyeliğini reddedince İKD Danıştay'a başvurdu

İlerici Kadınlar Derneği Genel Başkanı Beria Onger, İçişleri Bakanlığı İKD'nin Uluslararası Kadınlar Federasyonu'na üye olma istemini hiç bir gerekçe göstermeden reddedince, Danıştay'a başvurduklarını açıkladı.

Beria Onger, CHP Sosyalist Enternasyonale üye olurken, ağırlıkta bulunduğu hükümetin bu antidemokratik kararını eleştirdi.

★

Karabüklü teknik elemanlar sendikal haklar için savaşımı tartıştı

Karabük Ağır Sanayi Mühendisleri Derneği (KASMD)'nin düzenlediği «Teknik Elemanların Sendikal Hakları» konulu tartışmalı toplantı büyük bir ilgi gördü.

Toplantıya tartışmacı ve izleyici olarak 400'ü aşkın sanat okulu mezunu, tekniker, mühendis, işçi ve memur katıldı.

Konuşmacılar tüm çalışanların grevli toplu sözleşmeli sendikal haklarına kavuşmasının bağımsızlık ve demokrasi savaşımı açısından da önemli bir kazanım olacağını vurguladılar.

Toplantı sonunda teknik elemanların giderek tüm memur ve emekçi kesimlerle daha güçlü birliğini sağlamak için, meslek ayrımı yapılmaksızın geniş tabanlı örgütsel bütünleşme yolunda bir ilke kararı alındı. Ayrıca, Tüm Teknik Elemanlar Derneği (TÜTED) çatısı altında birleşme çalışmaları da uygun bulundu.

★

Karamürsel Halkevi Genel Kurulu yapıldı

Halkevleri Karamürsel Şubesinin Olağanüstü Genel Kurulu yapıldı.

Genel Kurul'da yönetimi, seçimlere tek liste olarak katılan Birlik Dayanışma Grubu kazandı.

Genel Kurulda yapılan konuşmalarda faşist tehlikenin dün olduğu gibi bugün de güncelliğini koruduğu, faşizmi inine tıkmanın tek seçeneğinin tüm ulusal demokratik güçlerin antifaşist, antiemperyalist, antitekel cephe birliğinin sağlanması olduğu belirtildi.

Yapılan seçimler sonucu, Alaaddin Uzun başkanlığa, Saffet Gülvar başkan yardımcılığına, Suat Dal sekreterliğe, Özcan Çepni saymanlığa, Barbaros Koca, Erkan Soğukpınar, Salih Gökbayrak da yönetim kurulu üyeliklerine getirildiler.

★

Burdur'da eylem birliği ve bir yanlış tavır

Burdur'da bulunan 9 demokratik kitle örgütü güç ve eylem birliği çalışmalarına hız verdiler. Örgütler bir toplantı yaparak Kahramanmaraş kitle kırımını kınayan bir bildiri yayınladılar. Bildiride Burdur'daki faşist saldırılardan da somut örnekler verilerek, «Bu saldırılar karşısında antifaşist birliği oluşturmanın bilincinde olarak antifaşist mücadele güçlerimizi birleştirdiğimizi dost, düşman herkese duyururuz» denildi. Bildiriye TÖB-DER, Gıda-İş Sendikası, Eğit-Der, İGD, SGB, Bur-Ted, PTT-DER, TÜS-DER ve ZİR-DER imza koydular.

Bu arada, Devrimci Yol taraftarları ortak bildiriye imza atmalarına karşın bildirinin dağıtımına katılmadılar. Aksine, TOB-DER ve İGD Şube başkanlarını tehdit ettiler. Demokrasi güçlerinin eylem ve cephe birliğine karşı bir tavır takındılar.

★

İGD Kütahya Temsilciliği 3.kez saldırıya uğradı

İlerici Gençler Derneği Kütahya temsilcilik binası geçen hafta üçüncü kez silahlı saldırıya uğradı.

İki ay önce açılan İGD Kütahya temsilciliğine ilk saldırı 23 Aralık 1978 günü yapıldı. Bunu 28 Aralık günü yapılan ikinci saldırı izledi. Her iki saldırıda da binanın camları kırıldı.

Üçüncü saldırı da 11 Ocak 1979 günü meydana geldi. Polise ve güvenlik görevlilerine yapılan başvurular bir sonuç vermedi ve saldırganlar ilk ikisinde olduğu gibi yine bulunamadı.

Kütahyalı ilerici gençler, «örgütümüzün gelişmesini faşist saldırılar engelleyemez» diyorlar ve «saldırıları korkularının büyüklüğünü gösteriyor» şeklinde konuşuyorlar.

TURYAĞ İŞÇİLERİ YENİ TOPLU SÖZLEŞME SAVAŞIMINA HAZIRLANIYOR

İSTA İzmir Muhabiri Bildiriyor

Merkezi Federal Almanya'da bulunan çokuluslu Henkel şirketinin ülkemizdeki uzantısı Turyağ'da şimdi işçiler yeni toplu sözleşme savaşımına hazırlanıyorlar.

İşverenin, üretim yapmadığını öne sürerek iki yıldır tek kuruş vergi ödemediğini belirten Turyağ işçileri, fabrikaya yeni otomatik makinaların getirildiğini, üretimin hızlandırıldığını ve bir yılda yapılacak üretimin altı ayda tamamlanıp, işyerinin altı ay kapalı tutulduğunu söylüyorlar. İşverenin böylece, «üretim yapılmıyor» yalanını haklı çıkarmaya çalıştığını belirtiyorlar.

Dört ay kadar önce işverenin 169 Turyağ işçisini işten attığını da dile getiren işçiler, «Arkadaşlarımızı sokağa atarak, açlığa iterek bizi de sindireceklerini sandılar. Önümüzde yeni bir sözleşme dönemi var. Çokuluslu tekellerin ülkemizdeki bu uzantıları, bu sözleşmede Turyağ işçilerinden hakettikleri cevabı alacaklar» diyorlar.

BİR FAŞİSTİN ÖLÜMÜNDEN SORUMLU TUTULMAK İSTENEN İŞÇİ TAHLİYE EDİLDİ

İSTA Kocaeli Muhabiri Bildiriyor

Geçen yıl Haziran ayında İzmit'in Gölcük ilçesine bağlı Değirmendere bucağında öğretmenlik yapan M. Akif Bekiroğlu'nu öldürdüğü iddiasıyla tutuklanan Aster-İş üyesi İsmet Erkli yapılan duruşması sonucu tahliye edildi.

Kocaeli Ağır Ceza Mahkemesinde yapılan duruşmada İsmet Erkli'nin Avukatı Erkli'nin sebepsiz yere tutuklu bulunduğunu, kendisinin bir provokasyona kurban gittiğini, vurulan ÜGD'li öğretmenin ölmeden önce verdiği ifade de «Beni sakallı İsmet vurdu» sözünün hiçbir geçerlilik taşımayacağını, karanlıkta meydana gelen bir olayda kişinin sakallı olup olmadığının belirlenemeyeceğini söyleyerek tahliye talebinde bulundu.

Mahkeme heyeti, İsmet Erkli'nin tutukluluk halinin kaldırılmasına karar verdi.

İŞÇİ SINIFI DÜŞMANLARINA BİR YARATICISI DAHA EKLENDİ

Karadeniz Ereğli'den bir ERDEMİR işçisi yazıyor. «Eskiden AP'li Bedri Erel'in Şirin Ereğli Gazetesini yöneten, daha sonra sol sosyal demokrat eğilimli Zonguldak Uyanışta yazarlık yapan Sina Çıladır, yeniden eski yuvasına döndü» diyor.

E. Mutlu isimli işçi, Sina Çıladır'ın Bedri Erel'in oğlunun sahip olduğu Yeni Ses Gazetesi'ne transfer olduğunu belirtiyor ve «alana da satana da hayırlı olsun» diyor.

ERDEMİR işçisi Mutlu, Sina Çıladır'ın TKP düşmanlığına başladığını ve tüm yazılarında antikomünizm yaptığını örneklerle anlatıyor. CHP'li parlamenterlere de dil uzatan Sina Çıladır'ın «Sinanizm» yaratma peşinde olduğunu belirtiyor.

Sina Çıladır 8 Ocak 1979 tarihli Yeni Ses'te şunları yazıyor:

«...CHP içinde kendilerine 'özel' bir yer yakıştıranlar var ya, hani düzmece bir 'komünist' partisinin CHP içindeki eli-kolu havasındaki kimi dümbelekler...»

Ereğli işçilerinin, Karadeniz Ereğlisi ilerici ve demokratlarının Sina Çıladır gibilerinin tezgahlamak istediği oyunu iyi bildiğini de dile getiren Mutlu, «Sina Çıladır'ın yeri Şükrü Özbayrakların, Hakkı Öztürklerin, Doğu Perinçeklerin yanıdır,» diyor. Ve «İkidebir 12 Mart döneminde öldürülen yurtsever gençlerin isimlerini ağzına alıp, devrimci gençleri istismara yönelme» diyerek mektubu tamamlıyor.

şehirlerden

Ankara'da öldürülen Gülpınar'ın cenazesi Eskişehir'de büyük bir törenle kaldırıldı

İSTA Eskişehir Muhabiri Bildiriyor

Geçen hafta Ankara'da maocu faşistler tarafından pusu kurularak öldürülen İGD üyesi **Bahri Gülpınar**'ın cenazesi Eskişehir'de 18 Ocak 1979 günü yığınsal bir törenle toprağa verildi.

Cenaze töreni için valiliğe izin almaya giden İGD Şube Sekreteri **Ali Hikmet Fırat** ve Yönetim Kurulu üyesi **Ertan Bilir** gözaltına alındılar ve ancak cenaze kaldırıldıktan sonra serbest bırakıldılar.

Bu arada polis, cenaze törenine yığınsal katılımı engellemek için çeşitli baskı yöntemleri uyguladı. **Bahri Gülpınar**'ın ailesine baskı yaptı. Eskişehir'de sıkıyönetimsiz sıkıyönetim uygulayanlar, yığınların disiplinli bir şekilde hareket etmesi karşısında çılgına döndüler ve böylece burjuvazinin ölülerden bile nedenli korktuğu bir kez daha gözler önüne serildi.

DEMOKRATİK ÖRGÜTLERİN TEPKİSİ

Bahri Gülpınar'ın Maocu karşı devrimciler tarafından öldürülmesi Eskişehirdeki demokratik örgütler tarafından da protesto edildi. İGD, İKD, İLD Eskişehir Şubeleri, Maden-İş 12. Bölge Temsilciliği, İŞ-DER (İlerici Şarhüyüklüler Derneği), EDİB (Eskişehir Demokratik İşçi Birliği), TÜS-DER Bölge Temsilciliği yaptıkları ortak açıklamalarda, «**Emperyalizmin yeminli uşakları olan maocu bozkurtlar savaşkan bir arkadaşımızı daha katlettiler. İGD üyesi Bahri Gülpınarı katledenler ile Önder Alkanları, Ali Karakızları ve Mehmet Arasları katledenler aynı kişilerdir.**

Bugün sıkıyönetimlerin boyutlarını genişletmek için ellerinden geleni yapıyorlar. Bunların kim olduğunu halkımız iyi biliyor. Bunlar MHP, CİA, Kontrgerillaların uzantıları olup, onlarla açık faşizmi tezgahlamaya çalışanlardır» denildi.

MAOCULARIN YENİ SALDIRISI

Bahri Gülpınar'ın öldürülmesini protesto eden ve yurtlarda forum düzenleyen ilerici, demokrat, öğrencilere, bir bölümü Ankara'dan getirilen 30-40 kadar maocu saldırdı. Saldırganların püskürtülmesinden sonra olay yerine gelen polisler, saldıranları değil de, aralarında İGD Eskişehir Şubesi Yönetim Kurulu üyesi Şerafettin Güner'in de bulunduğu saldırıya uğrayan 9 genci gözaltına aldı. İki gün gözaltında kalan 9 genç yargıç karşısına dahi çıkarılmadan serbest bırakıldı.

Kocaeli Valisi, telgraf ve mektuplarla Cumhurbaşkanı, Başbakan ve Milletvekillerine şikayet edildi

İSTA Kocaeli Muhabiri Bildiriyor

Kocaeli ve çevresinde bulunan 20'yi aşkın demokratik kitle örgütü üyeleri ve ilerici demokratlar, Cumhurbaşkanı, Başbakan, İçişleri Bakanı ve CHP Kocaeli Milletvekillerine gönderdikleri telgraf ve mektuplarla Kocaeli Valisi İbrahim Ural'ın antidemokratik uygulamalarını protesto ettiler. Kocaeli ve yöresinde bulunan ilerici ve demokratlar PTT binaları önünde uzun kuyruklar oluşturdular.

Gönderilen mektuplarda, çekilen telgraflarda Kocaeli Valisi'nin antidemokratik uygulamaları örneklerle anlatıldı.

2 İGD, 2 İLD ŞUBE YÖNETİCİSİ TUTUKLANDI

Cumhurbaşkanı, Başbakan, İçişleri Bakanı ve CHP'li Kocaeli parlamenterlere mektup ve telgrafın gönderilmesinin ertesi günü, İzmit'in en işlek caddesinde bir basın toplantısı düzenleyen ve Kocaeli Gençlik Derneği'nin mühürlenmesi sonucu aynı binada bulunan İGD, İLD ve İzmit Sinema Derneği'nin de çalışamaz hale gelmesini protesto eden gençler arasından 4'ü tutuklandı.

"ÜRETİCİDEN-TÜKETİCİYE...»

İSTA Edirne Muhabiri Bildiriyor

«Türkiye'de bugün yediden - yetmişe hepimizi rahatsız eden büyük bir çelişkiyi yaşıyoruz» diyor KÖY-KOOP Edirne Birliği..

KÖY-KOOP Edirne Birlik Başkanı Cevdet Kocaman yaşanan bu çelişkiyi şöyle açıklıyor:

«**Bir yandan buğdayı, ayçiçeğini, fasulyeyi, çeltiği, pamuğu, yünü, sütü, zeytini üretenler, hayvanı yetiştirenler, ürettiklerini değerlerinin çok altında bir fiyatla satmaktan yakınırken, öte yandan aynı ürünleri ya üreticiden çıkan şekliyle ya da az bir değişime uğramış biçimiyle fahiş fiyatla satın almak zorunda kalmaktan yakınıyorlar..**»

Kocaman, 80'i aşan köy kooperatifinin katılımıyla oluşan KÖY-KOOP Edirne Birliği'nin uzun ve çok çetin bir uğraş sonucu bu çelişkiye büyük ölçüde son verdiğini açıklıyor. 1978 yazı sonlarından sonra Edirne, Uzunköprü, Keşan merkezleri ile birim kooperatiflerinde açılan ve sayıları 50'yi bulan satış yerlerinde aracısız olarak satışların sürdürüldüğünü bildiriyor.

KÖY-KOOP Edirne Birlik Başkanı Cevdet Kocaman, bu yeni adımı «**Üreticiden-Tüketiciye**» olarak tanımladıklarını belirtiyor

İzmir PTT çalışanları giyim haklarını aldı

İSTA İzmir Muhabiri Bildiriyor

İzmir PTT çalışanlarına yasalarda olduğu halde verilmeyen elbise ve iş önlükleri Haber-Der'in örgütlü kampanyası sonucu verildi.

Haber-Der İzmir Şubesi tarafından PTT çalışanlarına elbise, deri ceket ve iş önlüklerinin verilmesi için başlatılan imza kampanyasına 650 kadar emekçi katıldı. Toplanan imza listeleri Telefon Başmüdürlüğüne Haber-Der yöneticileri tarafından ulaştırıldı. Yapılan görüşmeler sonucu telefon tesisat işlerinde çalışanlara elbise ve deri ceketlerin verilmesi, şehirlerarası santralinde çalışan memurlara iş önlüklerinin dikilmesi hakkı kazanıldı. Telefon Başmüdürlüğü yönetmeliğe göre santral memurlarına 75 lira iş önlüğü dikim ücreti vereceklerini açıkladılar.

Faşistler Giresun esnafından zorla haraç alıyor

İSTA Giresun Muhabiri Bildiriyor

Giresun Belediye Meydanı'nda bulunan esnaflar faşistlerin zorla, tehditle kendilerinden para toplamasından yaka silkiyorlar. Bunu önleyecek güvenlik görevlilerini bekliyorlar

Giresun'daki faşist saldırıların parasal kaynağının bir bölümü esnaftan toplanan bu haraçlarla sağlanıyor..

savaş yolu

SAHİBİ: OYA BAYDAR

YAZIİŞLERİ MÜDÜRÜ: ALİ İHSAN ÖZGÜR

İbrahim ARIK

BASKI TARİHİ: 3.2.1979

★ YÖNETİM YERİ: 3.Beyler Eminsoy İşhanı K.3 No:304-Kemeraltı-İZMİR ★ BANKA HESAP NO: Y.Kredi Bankası-Çemberlitaş Şb.1736-53 ★ ABONE KOŞULLARI: Yıllık 400 TL, 6 Aylık 200 TL, 3 Aylık 100 TL ★ YURT DIŞI ABONE: (YILLIK): F.Almanya 80 DM, Belçika 1360 BF, İngiltere 20 Sterlin, Fransa 180 FF, Hollanda 100 Gulden, ABD 50 Dolar, Kanada 60 Kanada Doları, Avustralya 50 Avustralya Doları, İsveç 180 Kron, İsviçre 92 İF ★ İLAN KOŞULLARI: (İç Sayfalar) sütun cm 50 TL ★ İÇ DÜZEN Savaş Yolu Teknik Sekreterliği ★ DİZGİ: Çiçek Matbaası ★ BASKI: S.S.Tükel-Gazetecilik ve Matbaacılık Gazi Bulvarı No:18-İZMİR ★ DAĞITIM: Savaş Yolu Dağıtım Servisi ★.

posta kutusu

Tezgah başlarından ders sıralarına...

Değerli **Savaş Yolu** Çalışanları,

Henüz yayımlanmaya başlamadan bile işbirlikçi tekelci burjuvazinin, gerici-faşist güçlerin saldırılarına hedef olan; savaş yolunda Ali İhsan Özgür'ü şehit veren, duyuru afişlemesi bile azgın bir düşmanlıkla engellenmeye çalışılan **Savaş Yolu**'nu selâmlıyoruz.

Ülkemizde, koşulların hızla değiştiği ve bu değişen koşullarda başdüşman işbirlikçi büyük burjuvazinin işçi sınıfı hareketine yönelik saldırı ve tertiplerinin hızlanmaya başladığı bugünlerde, **Savaş Yolu**'na çok büyük görevler düştüğünü ve **Savaş Yolu**'nun bu görevleri başarıyla yerine getireceğine dair inancımızı belirtmek istiyoruz.

Savaş Yolu'nun ülkemizde ortaya çıkan siyasi gerçekleri alabildiğine sergilemesi toplum yaşamının her alanında işbirlikçi tekelci burjuvazinin ve gerici-faşist güçlerin her türlü komplosunu açığa vurması, tüm demokrasi güçlerine içinde yaşanılan koşullarda işçi sınıfının savaş yolunu göstermesi dirimsel öneme sahiptir. Şu ana kadar elimize geçen sayılar bu doğrultudaki inancımızı güçlendiriyor.

Öğrenci gençlik içinde barınma olanağı bulabilmiş küçük burjuva devrimciliğinin ideolojik olarak mahkûm edilmesi, **Savaş Yolu**'nun uluslararası işçi sınıfının ve onun bir müfrezesi olan Türkiye İşçi Sınıfının deneyimleri ışığında günümüzdeki savaşıma yol göstermesi, Türkiye ilerici gençlik hareketine olumlu katkılar getirecektir.

Daha yaygın ve daha militanca okunan bir **Savaş Yolu** için üzerimize düşen görevi yerine getireceğiz. **Savaş Yolu**'nun tezgâh başlarında olduğu gibi ders sıralarında da okunan; tartışılan bir gazete olması için çalışacağız.

Çalışmalarınızda başarılar diler, devrimci selâmlarımızı iletiriz.

İLERİCİ YURTSEVER ODTÜ'LÜ ÖĞRENCİLER

☆

Yazılmasını istediğimiz konular...

Değerli Dostlar

Savaş Yolu'nu kutlar yayın hayatında başarılar dilerim. Mektubu daha önce, **Savaş Yolu** çıktığı anda yazacaktım fakat; beklemeyi **Savaş Yolu**'nu inceleyip arkadaşların da görüşlerini alarak düşüncelerimizi aktarmayı uygun buldum.

Tartışmalarda yetersiz kaldığımız konular ana hatlarıyla şöyle:

1) Türkiye'de goşizm, özellikle Devrimci Yol siyasetinin, bilimsel yanıtlarla, Marksçı-Leninci açıdan eleştirisi.

2) Faşizm konusunda görüşlerimiz ne olmalı? Devrimci Yol'un faşizm anlayışının eleştirisi.

3) Ulusal burjuvazi (örneklerle) hakkında bilgi.

4) İleri demokratik devrim. Geniş açıklamalarla.

5) Toplumsal ilerleme.

6) Devlet anlayışımız.

Bu konuları yayınlarken bir de o konularla ilgili yararlanacağımız kitap listelerinin konuyla beraber verilmesi. Bu konuları sırayla dergide her hafta yayınlanmasını öneriyorum. **Savaş Yolu**'na yayın hayatında başarılar dilerim..

Mehmet Uslu
FATSA - ORDU

28-29 Ocak 1921'i unutma!

haftanın hatırlattığı...

15'LER BAŞLATTI YÜZBİNLER SÜRDÜRÜYOR...

Derler ki.Ocak'ın 28'ini 29'una bağlayan gece, işçi mahallelerinden, fabrikaların gece vardiyalarından bir ağıt yükselir:

> «Hayali gönlümde yadigâr kalan
> Bir yanım deryada çalkanır şimdi
> Onbeş mürşid ile boğulup ölen
> Bir yanım deryada çalkanır şimdi.»

Derler ki, «Her yıl, 28 Ocak'ı 29'a bağlayan gece, Trabzon'dan gizlice denize açılanlar var. Çelenk, çiçek götürürler. Mustafa Suphi ve yoldaşlarının başlattığı savaşı sürdüreceklerine ant içerler. Ellerindeki çiçekleri denize atarlar...»

28-29 Ocak 1921'i unutma. O karanlık ve kanlı gece, burjuvazinin 15'leri Karadeniz'in karanlık sularında kahbece boğdurttuğu tarihtir. Kurtuluş Savaşı anlatılırken hiç sözü edilmeyen; cinayet açığa çıkmasın, perdeler aralanmasın diye yıllar yılı her türlü baskıya, zulme başvurulan bir tarih... Türkiye komünistlerinin, sınıf savaşımında ilk şehitlerini verdikleri tarih... Unutturulmak için herşey yapılan ama cinayetten 58 yıl sonra, bugün, **«15'ler başlattı, yüzbinler sürdürüyor»** haykırışlarının yurdun dört bir yanından yükselmesinin engellenemediği bir tarih...

★

15'lerin, onbeşinin adı bilinmiyor bugün. **Türkiye Komünist Partisi'nin kurucusu**, Türkiye işçi sınıfı hareketinin öncüsü, **ilk Genel Başkan Mustafa Suphi, ilk Genel Sekreter Ethem Nejat** ve ilk Türk komünistlerinden Kâzım Ali, Hilmioğlu Hakkı, Topçu Hakkı, Şefik, Nazmi, İsmail Çıtoğlu ve sekiz yoldaşı daha... Adlarını bilmeye ne gerek var? Niçin öldükleri biliniyor. Ve Nazım'ın o adsız ölüler için yazdığı Kitabe'deki gibi,

> «Kazıdık onbeşlerin ismini,
> Kanlı, kızıl bir mermere!
> Bir çelik aynadır gözlerimiz,
> Onbeşlerin resmini
> Görmek isteyenlere...»

★

İttihat ve Terakki istibdatına karşı yürüttüğü savaşım yüzünden ikinci kez Sinop'a sürgüne gönderilen Mustafa Suphi 1914'de sürgünden kaçıp, Batum'dan Rusya'ya geçti. Komünizmi benimsemesi, Ekim devrimine katılışı, Rusya'daki Türk savaş tutsakları arasında propaganda ve örgütlenme çalışmalarını yürütüşü; nihayet, karşı-devrimin patlamasından sonra Kızıl Ordu saflarında yer alması bu döneme rastlar.

25 Temmuz 1918'de, Moskova'da **Türk Sol Sosyalistleri Birinci Kongresi** toplandı. Kongre Başkanı Mustafa Suphi idi. Aynı yıl Doğu Halkları Merkezi Bürosu'nun Türk seksiyonu başkanı oldu. Mart 1919'da yapılan III. Enternasyonal'in 1. Kongresine Türkiye Komünist Teşkilatı adına katıldı. 1919 - 1920 arasında devrim ateşleri içindeki Odesa, Türkistan ve Azerbaycan'da yoğun çalışmalar sürdürdü. 27 Mayıs 1920'de, Azerbaycan'da Sovyet iktidarının kurulmasından birkaç ay sonra, Mustafa Suphi, Türk yoldaşlarının önemli bir bölüğü ile Baku'ya geldi. Artık çalışmaların ana hedef ve yörüngesi Anadolu'da, Ankara'da ve İstanbul'da, 1918'den beri oluşmakta olan komünist grup ve örgütlenmeleri toparlayarak Türkiye Komünist Partisi'nin kurulmasıydı.

1 Eylül 1920'de Baku'da 1. Doğu Halkları Kurultayı toplandı. Bu Kurultay'ın hemen ardından da, Mustafa Suphi ve yoldaşlarının yoğun, kararlı, özverili, yiğit çalışmalarıyla, Anadolu'dan, Ankara'dan, İstanbul'dan ve Sovyetler'in çeşitli bölgelerinden gelen delegelerin katılmasıyla toplanan Türkiye Komünist Teşkilatları Birinci Kongresinde, kongre kararıyla **Türkiye Komünist Partisi** kuruldu. Genel Başkanlığa Mustafa Suphi, Genel Sekreterliğe İstanbul'dan gelen Ethem Nejat seçildi.

Parti'nin kuruluşundan sonra Mustafa Suphi'nin başlıca amacı, Anadolu'ya geçmek, Ankara hükümeti ile doğrudan ilişki kurmak ve gerek emperyalizmle savaşımda, gerekse toplumsal kurtuluş için savaşta Anadolu'nun bağrında köksalıp çarpışmaktı. Bu amaçla, daha 1920 baharından itibaren Ankara hükümeti ve bizzat Mustafa Kemal'le ilişkiler, yazışmalar geliştirilmişti. Bu yazışmalarda, genel olarak olumlu bir hava gözleniyor, Ankara hükümeti, özellikle yardım beklediği Sovyetler Birliği'ni düşünerek TKP ile ilişkilerinde dikkatli ve görünüşte dostça davranıyordu. Ama aynı sıralarda, Anadolu'daki komünistlere karşı baskılar, sahte Komünist Partisi kurdurma ve komplolar örgütleme gibi planlar da içten içe gündemdeydi. Burjuvazi ikili oyununa çoktan başlamıştı.

Mustafa Suphi ve Ethem Nejat imzalarıyla Türkiye Komünist Partisi Merkez Heyeti adına Mustafa Kemal'e gönderilen son mektupta, **«Türkiye Komünist Fırkası Büyük Millet Meclisi Hükümetini, emperyalist devletlerle savaştığı müddet süresince bütün gücüyle desteklemeye, savaş cephelerinde zaaf ve dağılmaya sebep olacak hertürlü aşırılıktan kaçınmaya karar verdiği gibi, zulüm ve iğtisaba karşı mücadele hislerinin halk sinesinde derinleşmesini sağlamak üzere Parti faaliyetine geçmeye lüzum görmüştür ki, bunun kanuni şekilde cereyan etmesi için Büyük Millet Meclisi Hükümetince gereken müsaadenin esirgenmeyeceği ümid edilmektedir...»** deniyordu.

İşte ölüm yolculuğu, bu mektuba cevap olarak Ankara hükümetinin Mustafa Suphi başkanlığında bir TKP heyetini Türkiye'ye resmen davet etmesiyle başladı. Aralarında Mustafa Suphi ve Ethem Nejat'ın, Mustafa Suphi'nin eşi Semra'nın, Rusya'nın Ankara Elçisi Midivani'nin de bulunduğu 20 kişilik bir heyet önce Kars'a geldiler. Onlar Kars'a geldiği sırada, bütün ihanet ve alçaklık çarkları çoktan çalışmaya başlamıştı. Erzurum Valisi, Trabzon Valisi ve Kâzım Karabekir'in kendi aralarındaki yazışmaları, Mustafa Kemal'e yazdıkları mektuplar, o karanlık, hain komplonun içyüzünü hâlâ tam olarak açıklamasa bile görmek isteyen gözlere sezdiriyor, gösteriyor: İlk Türk komünistlerini vatan topraklarında öldürmek, Türkiye işçi sınıfının ve emekçi halkının örgütlenmesini doğmadan boğmak için bir plan hazırlanmıştı. O plan, 15'lere karşı Karadeniz'in karanlık sularında noktalandı. Aynı günlerde Anadolu'nun dört bir yanında, Ankara'da, komünist avı, komünist tutuklamaları başlatılmış sürüyordu.

Kars'ta kaldıkları süre boyunca, burjuvazi Mustafa Suphi ve arkadaşlarına sözde büyük ilgi ve itibar gösterdi. Ama onlar içten içe birşeyler tezgâhlandığını, sınıf sezgi ve bilinçleriyle anlamışlardı. Trabzon'a gitmek için heyetin ikiye ayrılmasını, kendilerinin Tiflis üzerinden Trabzon'a gönderilmelerini istediler. Karabekir kabul etmedi. Dönebilirlerdi; bir başka zamanı bekleyebilirlerdi. Ama onlar ait oldukları yerde, uğrunda ölümü göze aldıkları insanlarla birlikte çarpışmak, onlara sosyalizmin ışığını götürmek istiyorlardı. Ocak ayı ortalarında Erzurum'a gönderildiler. Erzurum'da dekor ve sahne çoktan hazırdı. Şimdiki Komünizmle Mücadele derneklerinin bir benzeri «Muhafaza-i Mukaddesat Cemiyeti» çoktan kurdurtulmuş ve bir yığın işsiz güçsüz, it kopuk, parayla satın alınmıştı.

Mustafa Suphi ve yoldaşları aleyhine kampanya, en adi ve ilkel yalanlarla başlatılmış, halk galeyana getirilmişti. Yine o dönemde, Erzurum Valisi'nin, heyetin **yol** üzerindeki kaymakamlarla ve Ankara hükümetiyle yazışmaları, komploya ışık tutacak niteliktedir.

Mustafa Suphi ve yoldaşları, yol boyu üzerlerine saldırtılan galeyana getirilmiş kitlelerin ve satılık uşakların gürültüleri arasında 28 Ocak'ta Trabzon'a geldiler. Ankara'ya gitmek üzere... Trabzon'da dekor yine tamamdı. Sözde resmi karşılama töreni bile hazırlanmıştı. Ama yine sözde «halkın» galeyanı yüzünden törene değil bir başka yoldan, doğru iskeleye götürüldüler. Buradan İnebolu üzerinden Ankara'ya gönderilecekleri söylendi kendilerine. Trabzon iskelesinde bir motora bindirilirken, heyet, Kars'ta Erzurum'da şu veya bu nedenle aralarından ayrılanlar veya ayrıltılanlar yüzünden 15 kişiye inmişti.

Motor İnebolu'ya değil Rusya topraklarına doğru yöneldi. Arkasından bir başka motor daha geliyordu. Motorda Enver Paşa'nın adamlarından Yahya isimli biri ve silahlı adamları vardı. Sürmene açıklarında -diye rivayet edilir- ikinci motor birinciye yanaştı. Mustafa Suphi ve 14 yoldaşı, orada, denizin ortasında, kiralık katiller sürüsü tarafından kurşun ve süngülerle öldürüldü.

★

Burjuvazi cinayetin suçunu kendi arasında bir top gibi ondan ona fırlattı yıllarca. Kimi, işin içinde Yahya olduğu için, suçu Mustafa Suphi'yi kendine rakip gören Enver Paşa'ya attı. Kimi, «suçlu Ankara'nın emrini yanlış yorumlayan Kâzım Karabekir'dir» dedi. Kimilerine göre Ankara hükümeti düzenlemişti komployu. Sonraları Yahya sözde yargılandı. Temize çıktı ama «Kafamı kızdırsalardı hepsini söylerdim» dedi.

Bölgenin ünlü, nüfuzlu kişisi, Ankara'nın adamı Topal Osman, bir süre sonra Yahya'yı vurdurdu. Milletvekili Ali Şükrü Bey konuyu incelemek için bölgeye geldiğinde Topal Osman onu da öldürdü. Yakalanması gerekince Topal Osman'da öldürüldü. Belli ki burjuvazi birilerinin konuşmasından korkuyor, bu yüzden cinayetlerine cinayetler katıyordu.

Bugün cinayetin ayrıntıları hâlâ karanlıkta kalsa bile, katil biliniyor: **Burjuvazi.** Ve bugün, Türkiye'nin dört bir yanından, vatanın en yiğit evlatları o burjuvaziye karşı **«15'ler başlattı, yüzbinler sürdürüyor»** diye haykırıyor. 58 yıl sonra Karadeniz cinayetinin verdiği dersler unutulmuyor.